

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Rugpjūtis - August 11, 1965

Nr. 87

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Amerikiečiai kariai atvyksta į Saigoną. Pietiniame Vietname greit bus 125,000 amerikiečių karių ir iki pabaigos metų, gal būt 200,000.

DERYBŲ PAVOJUS

TAIKOS DERYBOS DĖL VIETNAMO JUNGTI-
NĖM AMERIKOS VALSTYBĖM GALI BŪTI
DAUG PAVOJINGESNĖS NEGU KARO VEIKS-
MAI, NES PER JAS GALIMA PRARASTI VIS-
KĄ, KĄ AMERIKIEČIAI IR VIETNAMIEČIAI
KOL KAS DAR ISLAIKĖ SAVO KRAUJO AUKA

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kiekvieną kiek smarkesnę pre-
zidento Johnsono pareiškimą Viet-
namo reikalu paprastai palydi
taikos troškimo pabrėžimas. Ga-
limas daiktas, kad to reikalauja
vidaus politikos sumetimai, ta-
čiau tai vargiai patarnauja viso
krašto interesams. Ne dėl to, kad
taika būtų blogiau už karą, bet
todėl, kad kada nors prasidėjus
taikos deryboms, JAV jas pradės
iš silpnų pozicijų. Amerikiečių
delegacija jaus didelį spaudimą
nusileisti, kad tik sudarius bet
kokią taiką ir negalės išnaudo-
ti karinės pergalės. Juk komunis-
tai tik tada sutiks derėtis, kai
pamatys, kad pralaimi mūšio lau-
kuose.

Kad tokie būklavimai turi pa-
grindą, sutinka ir prezidentui pa-
lankus kolumnistas Roscoe Drum-
mond. Jis savo išvedžiojimuose
tuo reikalu pamini humoristo Will
Rogers posakį: "The United Sta-
tes has never lost a war and
never won a conference" (JAV
niekad nepralaimėjo karo ir
niekad nelaimėjo konferencij-
jos). Atrodo, kad tai tikra tie-
sa. Ir ne dėl to, kad JAV yra
naivios, o kiti kraštai gudrus.
Tikroji priežastis -- pasak
Drummond -- esanti ta, kad jei
kraštas nesiryžta kovoti iki be-
sąlyginės kapituliacijos, jis ne-
gali pasiekti ir visiškai patenki-
namos taikos.

Kariaudamos Vietname, JAV
nesiekiančios agresoriaus pasi-
davimo ar Hanoi režimo nuverti-
mo. Mes, girdi, karliaujametik
tam, kad agresiją aptarus prie
konferencijos stalo.

O tai reiškia lygiųjų pusių kon-
ferenciją, kada nei viena pusė nė-
ra aiškiai laimėjusi ar pralaimė-
jusi. Tai būtų lyg ir mainų --
duok ir imk -- konferencija. Tai
reiškia, kad derybos gali būti la-
bai sunkios ir apgaulingos. Jų
pasėkoje Vietnamo laisvė galė-
tų būti prarasta, jei mes nebū-
sime labai budrūs.

Tokioje konferencijoje gali-
ma būtų susidurti su visa eile
labai pavojingų punktų. Pavyz-
džiui, kad ir su tais trim:

1. Komunistai gali pareikalaus-
ti Saigone koalicinės vyriausy-
bės ir daug kam JAV tai galėtų
atrodyti priimtina. Juo labiau,
jei komunistai sau reikalautu
ne 50% visų postų, o tik kai ku-
riuos, kaip pvz. krašto apsaugos
ministeriją. Priimti į P. Vietna-
mo vyriausybę tuos, kurie norė-
jo ją nuversti, būtų tiesiog fata-
liška.

2. Komunistai norėtų greito bal-
savimo, tačiau praktiškai kraš-
tas nėra bet kokiam balsavimui
pasiruošęs. Jis yra karo gerokai
apnaikintas ir demoralizuotas.
Todėl greitai rinkimai nebūtų tik-
ras gyventojų noro veidrodys.

3. 1954 m. Ženevos susitari-
mas, padalinęs Vietnamą į dvi da-
lis, numatė plebiscitą susivieni-
jimo klausimu. Prezidentas ne-
seniai minėjo "rinkimus Vietna-
me", atseit, visame krašte -- ne
tik pietinėje dalyje.

Ar komunistai sutiktų su lais-
vais rinkimais Vietname? Iki šiol
jie su jais nesutiko nė viename
krašte? Ar jie sutiktų su kontro-
le? Ir kokia ta kontrolė turėtų
būti? Ar gali būti laisvi rinki-
mai be kalbos ir spaudos lais-
vės? Bet jei šiaurinio Vietnamo
gyventojai negali pasirinkti ki-
tokio kaip tik komunistinio re-
žimo, kodėl Pietinio Vietnamo

gyventojai turėtų turėti teisės pa-
sirinkti komunistinį režimą?

Prie to reikia pridurti, kad bus
deramasi ne vien tik su Hanoi
režimu, bet faktinai, jei ir ne
formaliai, su visu komunistiniu
bloku. Čia, žinoma, galima būtų
prikišti, kad tokio bloko jau se-
niai nėra. Tai jau seniai teigia
visa eilė iš pažįtos rimtų žmo-
nių ir laikraščių. Pavyzdžiui,
londoniškas Times dienraštis ne-
seniai teigė, kad "Marksizmas
nustojė būti organizuotas tarp-
tautinis judėjimas".

Time savaitraštis savo apibrai-
zoje apie nūdienį komunizmą pa-
stebi, kad šiuo metu pasaulyje
yra 105 komunistų partijos. 72
jų yra daugiau ar mažiau tiesio-
ginėje Maskvos žinioje, 21 -- Pe-
kino, likusios 12, daugiausiai V.
Europos krašty, yra kiek daugiau
nepriklausomos. Ar to akivaizdo-
je galima teigti, kad marksizmas
nustojė būti tarptautiniu judė-
jimu?

Be to, komunistiniai kraštai
"gelbsti" kitiems -- užsieniuose
dirba 17,530 komunistų technikų.
Savaime aišku, kad jie yra užan-
gažuoti ir politinei veiklai. Ne-
reikia užmiršti, kad paprastai
komunistai veikia visai užsi-
maskavę, neišduodami savo tik-
ro veido ir siekių.

Faktas, kad tarp Maskvos ir
Pekino yra nesutikimų, nenunei-
gia tiesos, kad abu miestai yra
komunistinių valstybių sostinės,
kurios abi nori komunizmo išsi-
plėtimo visame pasaulyje.

Žinia, komunistinė ideologija
yra gerokai "nusidėvėjusi", ta-
čiau tokiuoje Italijoje dar šiandien
komunistai surenka 25% visų bal-
sų, o Prancūzijoje 20%. Pagaliau,
jei net sutikti, kad komunizmas
šiandien iš tikro nėra daug ką
viliojantis dalykas, reikia atsi-
minti, pastebi Time, kad jau pū-
vančios ideologijos, kaip ir im-
perijos, gali pasirodyti esančios
daugiausiai pavojingos.

Turint visa tai galvoje reikia
sutikti, kad derybos tikrai gali bū-
ti daug pavojingesnės negu karo
veiksmai.

Mirė Ona Karpienė

ONA KARPIENĖ, gimusi Virbickaitė, buvusio Dirvos redakto-
riaus K.S. Karplaus žmona, 62 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 7 d.
12 val. 30 min. po ilgos vėžio ligos, Lakeside Memorial ligoninėje,
Willoughby. Buvo pašarvota Jakubs & Son laidotuvų namuose, 936
E 185 St. Palaidota rugpjūčio 10 d. Knollwood kapinėse, kur palaido-
ti jos tėvai ir sesuo.

Ona Karpienė, gimusi Clevelande gruodžio 1 d. 1902 metais, ankstesnės išsilavinęs šeimos duk-
tė, buvo viena tų lietuvių, kurios gyvai reikšėsi mūsų veikloje ir santykiuose su amerikie-
čiais bei kitomis tautinėmis gru-
pėmis, kur buvo reikalinga atsto-
vauti mūsų tautinius reikalus Cle-
velando gyvenime.

Jos tėvai, Antanas Virbickas, suvaikietis, iš Oskasvilių, ir mo-
tina, Antanina Barodica, žemaitė nuo Luokės, susipažinę ir ap-
sivedę Anglijoje, atvyko į Clevelandą 1902 metų vasarą. Kiek
dirbęs paprastą sunkų darbą, Vir-
bickas su žmona pradėjo būtiniau-
ti ir jiems pavyko: I Pas, karo
metais jau buvo vieni stambiau-
sių Clevelando lietuvių būrinčių,

St. Clair duonos kepiimo įmonės
savininkai.

Lankant senosios Šv. Jurgio
parapijos mokyklą, iš pat jaunų
dienų Ona pasirodė lietuviškai
veiklai ir turėjo galimybes joje
pasireikšti.

Vos 15 metų amžiaus, įstojo
į anais laikais garsų lietuvių
Teatrališką Chorą, 1909 metais
įsteigtą pirmą scenos meno or-
ganizaciją Clevelande; tas davė
jai progos pasiroditi tolesnė
veiklai toje srityje. Pirmo pasau-
linio karo eigoje jaunas vyrus
pašaukus kariuomenėn, choras

Atsišaukimas į lietuvių visuomenę

Brangus Lietuvi!

Jau dvidešimt penkis metus rusas bolševikas fiziniai, ūkiniai
ir dvasiniai naikina lietuvių tautą. Sovietiškas imperializmas nu-
vertina ir išniekina lietuviškas vertybes ir atsiekimus. Mūsų bro-
liai ir sesės tėvynėje užčiaupomis burnomis verčiami tylėti. Bet
lietuviškoji dvasia dar nepalaužta Lietuvoje. Tai liudija 50,000 par-
tizanų aukos kovoje su žvėrišku okupantu. Lietuva šiais metais
verčiama dėkoti bolševikams už skurdą, išnaudojimą ir rusinimą.
Lietuva verčiama priimti bolševikų melą, jog Rusija išlaisvinus
Lietuvą. Tėvynės meilė ir žmoniškumas reikalauja, kad mes, lais-
vojo pasaulio lietuviai, demaskuotume Sovietų melą ir išskeltume pa-
saulio forume jų nusikaltimus prieš Lietuvą.

Šių metų politinė raida aiškiai rodo, kad laikas pribrendo viso-
mis jėgomis kelti Lietuvos bylą ir pademonstruoti pasauliui, kad lie-
tuvių tauta nemirus. Daugelio 25 metų Lietuvos pavergimo pro-
ga demonstracijų ir žygių kulminacija turėtų būti vieša manifesta-
cija, kuri prabilų į pasaulio spaudą ir opiniją. Vargu ar atėty pa-
sitaisyti tokia palanki progą. Mes, lietuviai, privalome masiniai
protestuoti Jungtinėm Tautom Lietuvos pavergimą ir išskirti jos
klausimą.

Tikėdami, kad šis būdas yra konkreti priemonė laisvės kovoje,
lietuvių visuomeninių organizacijų ir sambūrių atstovai New Yorke
sudarė aktyvą -- Komitetą Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti --
įgyvendinti viešąją laisvojo pasaulio lietuvių manifestaciją.

Lietuvių manifestacija įvyks 1965 m. lapkričio 13 d. šeštadie-
nį 12 val. Madison Square Gardens arenoje, New Yorke. Manifes-
tacijos tikslas protestuoti 25 metų Lietuvos vergovę, apeliuoti rez-
zoliucijomis į Jungtinių Tautų atstovybes, į J.T. Komitetą tirti ko-
lonializmą, ir JAV valdžią -- prašyti Lietuvos bylą į Jungtinių
Tautų darbotvarkę, pademonstruoti JAV visuomenę, kad lietuvių
dar gyva jėga, su kuria reikia skaitytis, ir duoti teigiamą pavyzdį
būsims kartoms. Į lapkričio 13 d. manifestaciją bus kviečiami Jung-
tinių Tautų atstovai, JAV federalinės ir valstybinės valdžios žmonės,
bažnyčios vyresnybė, unių ir profesinių grupių atstovai, mokslininkai
ir visuomenininkai.

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti dar diplomatinio
kelio žingsnis rezoliucijas ir memorandumus Jungt. Tautų atstovybėms,
ragindamas jas kelti Lietuvos bylą J.T. Savoite prieš manifestaciją
Komitetas nupirks išsistą New York Times puslapį reklamai, kuri
išdėstys Lietuvos bylą ir prijungs įžymiųjų pasaulio masto mokslin-
kų ir visuomenininkų parašus.

Žiūrėdami į padėtį blaiviai: tik mes patys reikalausim Lie-
tuvos klausimo išsklaidymą Jungtinėse Tautose, tik mes patys pra-
mušim tylos uždarą. Niekas mūsų nerems, jei mes patys nepade-
monstruosim, kad kiekvienam lietuviui patriotui rūpi Lietuvos byla.
TIK VĖLIŲ IR VIENINGA LIETUVIŲ MANIFESTACIJA PA-
VEIKS PASAULIO SĄŽINĘ IR SUKELS PLATESNĮ DOMĖJI-
MĄSI LIETUVOS REIKALAI!

Kiekvienas tiesos ir laisvės mylėtojas privalo įsijungti į šią
manifestaciją, kadangi jos pasekmės palies visus lietuvius. Mes es-
ame atsakingi prieš kenčiančius brolius tėvynėje, bėsimas kartas ir
50,000 žuvusių partizanų ir 500,000 Sibiro kankinių šviesų prisimi-
nimą. Tebėra mūsų visų pareiga remti, ir aktyviai įsijungti į Lap-
kričio 13 d. manifestaciją.

Manifestacijos pasisiekimas priklauso nuo Jūsų paramos ir da-
lyvavimo. Malonėkite kreiptis į Antaną B. Mažeiką, Komiteto Lie-
tuvos Nepriklausomybei Atstatyti pirmininką dėl informacijos. Au-
kas irgi siųskit pirmininkui: 149-42 118th Street, So. Ozone Park,
N.Y.; tel. (212) VI 5-6332.

KOMITETAS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBEI ATSTATYTI

pagaliau baigė savo gyvymą.

Kartu pasibaigus, pradėta nau-
ji bandymai darbuotis, į Clevelan-
dą suvažiavus daugiau lietuvių iš
kitų vietovių. Tėvynės Mylėtojų
Draugijos Clevelando skyrius
1922 metais pasiemė statyti sce-
noje Dirvos redaktoriaus Kazio S.
Karplaus parašytą dramą, "Juo-
zapas ir Zebora". Karplius vai-
dino Juozapo rolę, Ona -- Zebor-
ros, Potiparo žmonos. Taip pra-
sidėjo jų romansas, ir liepos 25
d. 1923 metais jiedu apsisvedė.

Tapus redaktoriaus ir Dirvos
leidėjo žmona, Ona energingai ir
pasėkmingai įgyvendino daugiau
lietuviškų darbų. Pirmiausia, jai
teko Dirvos administratoriaus pa-

reigos, ir jas ėjo 25 metus, kol
Dirva buvo Karpių vadovybėje.

Buvo narė ir A.L. Tautinės Są-
jungos, SLA 14-tos kuopos, se-
niau darbuosianti Lietuvių Moterų
Klube ir Lietuvių Moterų Rate-
lyje. Toms organizacijoms daly-
vaujant amerikiečių ir tautinių
grupių veikloje, su būreliu kitų
darbščių lietuvių įrengdavo
įspūdingus lietuvių skyrius paro-
dose, kuriuos puošdavo jos par-
sivežtas iš Lietuvos gintaras,
rankdarbiai ir kiti meno ir tau-
tinių rūbų pavyzdžiai.

1928 metais, 10 metų Lietu-
vos nepriklausomybės sukakties
(Nukelta į 7 psl.)

Mao: - Nė žingsnio arčiau!

Ona Karpienė Lietuvoje 1928 metais garlaivėje iš Kauno į Pažaislio vienuolyną. Nuotraukoje žymūs Lietuvos asmenys su amerikiečiais lietuviais turistais. Ona Karpienė stovi kairėje greta Z. Zmuidži-
navičiaus ir karininko.

HIROSHIMA (3)

Trumanas nedrįso pasakyti 'ne'

-- Kaip istorija pažinės į bombos panaudojimą? -- paklausė gynybos sekretorius Stimson, baigęs savo pranešimą Atominės Tarybos posėdyje, kuriam pirmininkavo prezidentas Trumanas 1945 m. gegužės 31 d. -- Šita energija galės būti ženklu civilizacijos žuvimui. Ji galės būti Frankensteino, kuris mus pradžudys, arba priemonė padėti išlaikyti pasaulį taiką.

Toliau buvo diskutuojama dėl atominės energijos kontrolės ateityje. Kada ir kaip pranešti apie tai žmonėms? Kada įspėti rusus? Bombos panaudojimas prieš Japoniją posėdyje sukėlė aštrų

ginčų. Compton ir Bard norėjo, kad būtų padarytas demonstravimas svetimtaučiams stebėjams. Tokiu būdu bus duota paskutinė galimybė japonams kapituluoti. Jei jie nepasiduos tam įspėjimui, tada bus galima numesti bombą.

Gen. Marshall atsakė, kad japonai bandys ir toliau priešintis, sukoncentruodami amerikiečius belaisvius į pramoninius centrus ir Ameriką tada bus sunku įvykdyti grąsinimą. Net jei japonai to nepadarė, ar nebus prarastas psichologinis efektas staigmenos? Ar japonai nepasiduos savo sąlygoms? Ar amerikiečiai nepasiduos?

Pagaliau keturi Trumano moksliniai patarėjai padarė galvą diskusijoms:

-- Mes negalime pasitaisyti tokio demonstravimo, kuris galėtų padaryti galą karui. Priešą nugalėti greitai ir visiškai bus galima tik tiesioginiai panaudojimo bombą.

Kitą dieną, pasirašant Jungtinių Tautų čarterį San Francisce, amerikiečių armija irgi daliai pareiškė protestą dėl atominės bombos panaudojimo. Gen. Carl Spaatz naujai paskirtas aviacijos strateginiu viršininku Pacificke, kėlė grėžį iš Europos. Jis buvo jautrus ir liuoslaikė męgo praleisti stebėdamas paukščius. Kai sužinojo, kad iš jo lėktuvų ketinama numesti atominę bombą, jis parodė visą antipatiją tam projektui.

-- Klausyk, Tomai, -- pasakė jis generolui Handy, -- jei aš turėsiu nužudyti šimtą tūkstančių žmonių, aš to nepadarėsiu gavęs vien žodinį įsakymą. Aš noriu raštiško įsakymo.

Thomas T. Handy, armijos vyriausiojo štabo viršininko pavaduotojas, jam pritarė:

-- Aš pilnai pritariu. Jei koks tipas galvoja susprogdinti Japoniją ar jos dalį, tegu duoda raštišką įsakymą.

Laivyno sekretoriaus pavaduotojas Ralph A. Bard buvo dar kategoriškesnis.

-- Nuo to laiko, kai aš susipažinau su šia programa, -- pasakė jis Atominės Tarybos vicepirmininkui Harrisonui, aš jaučiu, kad prieš panaudodami bombą turėtume įspėti Japoniją, kad galėtume pasilikti didžiąją humanišką tautą. Toks įspėjimas gal duotų japonams progą, kurios jie ieško, garbingai kapituluoti.

Panašios nuomonės buvo gynybos sekretoriaus padėjėjas Mc Coy, admiralas Strauss ir aviacijos viršininkas gen. Arnold. Gen. Curtis LeMay buvo įsitikinęs, kad su paprastu bombardavimu galima priversti Japoniją kapituluoti. Panašios nuomonės buvo ir admiralas Leahy, prezidento vyriausiojo štabo viršininkas, taip pat ir gen. Eisenhoweris, kuris pasakė Stimsonui: "Aš tikiuos, kad bomba nebus panaudota. Aš bijau įsivaizduoti, kad Amerika pirmoji panaudos ją tokiam baisiam žmonių naikinimui".

Tad Trumanas buvo atsidūręs prieš didelę problemą, ar panaudoti atominę bombą. Jo sąžinė buvo nerami, kai su kreiseriu "Augusta" išplaukė į Europą dalyvauti Potsdamo konferencijoje, kur turėjo susitikti su Churchilliu ir Stalinu.

Liepos 12 d. kai Trumanas jau buvo prie Europos krantų, Chicagos laboratorijoje 150 mokslininkų pravedė referendumą sekančioms klausimams:

1. Už panaudojimą atominės bombos tiesiog kariniams tikslams Japoniją kapituluoti balsavo 23 mokslininkai.
2. Už bombos demonstravimą Japonijoje ir atnaujinti kapituliacijos pasiūlymą, balsavo 69.
3. Už bombos demonstravimą Amerikoje, dalyvaujant Japonijos atstovams, ir vėliau pasiūlyti kapituluoti, balsavo 39.
4. Atsisakyti laikinai nuo bombos panaudojimo, bet padaryti viešą demonstravimą, balsavo 16.
5. Palikti atominis atradimus paslaptį ir atsisakyti nuo bombos panaudojimo šiame kare, balsavo 3.

Šio referendumo atgarsiai prezidentą Trumaną pasiekė liepos 16 d. kai jis jau buvo apsigyvenęs prie Potsdamo, Babelsberge, kur buvo įstaisiusi amerikiečių delegacija. Prezidentas nutarė nekreipti dėmesio į referendumą, nes kita žinia jį pasiekė. Jis dabar žinojo, kad turi bombą, kuri viena gali padaryti tiek, kiek tūkstančiai bombų padarė sudaužydamos Berlyną, kurio griuvėsius jis matė pravažiuojant. Iki tam laikui visa tai buvo tik planai ir projektai. Tą rytą buvo susprogdinta atominė bomba Naujosios Meksikos dykumoje.

Bet Churchillis galutinai į patvirtinimą panaudoti šį fantastišką ginklą. Britų premjerastarpdviejų posėdžių Potsdame priminė, kad 1943 m. Quebeco Rooseveltas buvo pažadėjęs pirmą bombą panaudojimo gauti iš Anglijos pritarimą. Už metų Hyde Parke abu didieji sutarė dėl amerikiečių ir anglų bendradarbiavimo atominėje srityje.

-- Jūs nebeturite teisės dvejo-
ti -- pareiškė Churchillis. -- Mes išlaisvinsime pasaulį nuo karo, kuris per 6 metus čilupia mūsų tautiečių kraują. Tokiu būdu mes priversime kapituluoti Japoniją pirmą negu rusai įsikiš į karą Tolinuose Rytuose.

Trumanas pasiryžo liepos 24 d. įspėti Staliną. Jis galvojo, kad senasis Joe jį apibers klausimais. Tam jis buvo pasiruošęs atsakyti. Po posėdžio jis prisitarino prie Stalino ir pasakė, kad Amerika išrado naują ginklą, labai galingą, kurį pasiryžusi panaudoti prieš japonus. Ar Stalinas žinąs apie tai?

Tas nusišypsojo, perbraukė ranka per usus ir neparodė jokio nustebimo, pasitenkindamas tik palinkėti, kad ginklas pasisektų. Trumanas atitraukė susimąstęs. Ant šaligatvio Churchillis jo laukė prie automobilio.

-- Kaip buvo? -- paklausė susidomėjęs.

-- Jis man nepastatė nė mažiausio klausimo, -- atsakė Trumanas.

Dabar Churchillis pats pradėjo dvejoji. Bet jau buvo pervėlu sustabdyti visą aparatą, kuris pradėjo veikti. Kitą dieną liepos 25 d. iš Washingtono atėjo šifruota telegrama.

"Draudimas bombarduoti Hirošimą anuliutas. Šis objektas pavestas aviacijos dispozicijai. XX-tos eskadros 509 grupė darys puolimą".

Kokura, antrasis objektas buvo anuliutas, nes japonai tenatidarė amerikiečių belaisvių stovyklą. Tas pats buvo ir su Niigata. Trumanas atsakė:

"S/W aprobuoja Groves įsakymus".

Įsakymas numesti pirmąją atominę bombą buvo duotas ir tai padarė gen. L.R. Groves.

"Aš buvau tokioje situacijoje, kaip vaikas ant pakalnės besileidžiančių rogučių, pirmuose mano prezidentavimo mėnesiuose", vėliau rašė Harry Trumanas ir sakė, kad jo pareikštas "taip" nulėmė bombos numetimą.

-- Tikrumoje, -- aiškino gen. L.R. Groves, -- Trumanas pasitenkino tik nepasakyti "ne". Reikėjo turėti labai tvirtus nervus, kad galima būtų pasakyti "ne".

Bet gamta pasigailėjo Hirošimos gyventojų. Taifūnas, užgriuvęs Japoniją, sąlyginiai pratęsė jų gyvenimą. Operacija buvo atidėta savaitei. Per tą savaitę ultimatas buvo iš naujo patiekiamas Japonijai, bet jis buvo atmetas ir 1945 m. rugpjūčio 6 d. dangus buvo giedras virš pamerktos miesto. Meteorologijos lėktuvas B29 tai patvirtino. Kitas lėktuvas B29 artėjo. Jis nešė mirtį Hirošimos gyventojams. (Bus daugiau)

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

KAIP BŪTŲ LIETUVIŠKAI dar priešrevoliucinės rusų inteligentijos plačiai vartotas taiklus žodis otsebiatina? Or sebia yra nuo sąvės, Galūnė -ina ar -tina atitinka mūsų -iena: naujiena, kauliena... Aha! Jeigu svinina -- kauliena, teliatina -- veršiena, tai otsebiatina -- nuosaviena! Reikšmė -- visoki sufantazuoti ar, kaip lietuviškai sakom, iš piršto išlaužti priedai nuo sąvės pranešime, dėstyje ar atpasakojime.

Profesorius Mykolas Roemeris buvo geras profesorius. Bet ir jis turėjo silpnębę: egzaminuodamas studentus laikada snusteldavo... Jei studentas pasitaikydavo trečian vieną težinas ištrauktame biliete surašytus dalykus, profesorius snustelėjimas jam galėjo būti proga išsigelbėti. Reikė tik kalbėt pakankamai ilgai ir nemikčiojant, tegu ir nuo sąvės pridėdant, kas tik į galvą ateina į temą panašu ar net ir nelabai panašu. Kai pabaigia, profesorius nubunda. Atsipraša, kad negirdėjo, bet tai esanti jo kaltė ir jis neturįs teisės reikalaui pakartoti. Klausia kitus eilės laukiančius kolegos, ar jis teisingai kalbėjo? Žinoma, "teisingai"! Bet kartais tokia otsebiatina ar nuosaviena profesorių pabudindavo pačiam pasakojimo smagume. Tada -- papildomi klausimai ir, dažniausia, pasitilymas: tamsta ateisi kitą kartą...

Otsebiatinų apstu ir mūsų spaudos žiniuose-naujienose. Gal snūduriuodami skaitom, ar gal per ilgą esam su jomis apsisprate, kad tą paprotį atleidžiam ir nereikalaujam pasitaisyti. Bet kartais imi žmogus ir, tartum, pabundi: nagį žitrek, čia tai jau tikra otsebiatina!

Štai Naujienos pirmo pirmo puslapio skilty praneša, kad keli užsienio korespondentai iš Rygos gavę leidimą aplankyti ir Vilnių. "Jie praneša" tą ir tą. Žinia datuota: VILNIUS, Lietuva (be dienos). Atseit, Naujienos gavo net kelių užsienio korespondentų pranešimą tiesiai iš Vilniaus? Tik tie "korespondentai iš Rygos" (tartinai. Rusai užsieniečių laikraštininkų Rygoj nelaiko. Liepos gale keli toki tik iš Maskvos buvo išleisti, ar tiksliau -- paprašyti apsilankyti Pabaltijo sostinėse. Skaitant tą "jų pranešimą" Naujienose toliau, aiškėja, jog tai tik atpasakojimas vieno pranešimo, būtent, Theodoro Shabado pranešimo, adresuoto "specialiai į New York Times" (liepos 26). Atpasakojimas, apščių papildytas pačių Naujienų pridėtomis nuosavienomis.

Shabadas nustebo pamatęs Vilniaus viešbuty pardavinėjamą žydišką Birobidžano autonominės srities laikraštį Štern. Nustebo todėl, kad tūkstanties išleidžiamy to laikraščio egzempliorių atrodo pačiam Birobidžanui permaža, o štai net Vilnių pardavinėja. (Birobidžanas pačiuose Sibiro rytuose, prie Mandžūrijos). Bet Naujienos į "kelių korespondentų" pranešimą įdėjo: "keli egzemplioriai siunčiami į Vilnių atvažiavusiems užsieniečiams" ir "Vilniuje galima gauti ir žydiškomis raidėmis spausdinamą komunistinį laikraštėlį". Birobidžano sritį Naujienos pakėlė į respublikos rangą, o Vilniuje atrado komunistinį laikraštėlį (kitą?), "žydiškomis raidėmis spausdinamą". (Be minėtojo Štern, Rusijoje išties yra neseniai pradėtas leisti komunistinio turinio žurnalėlis, spausdinamas ne tik žydiškomis raidėmis, bet ir žydų kalba, Bet Shabadas jo neminėjo.)

Shabadas rašė: "Daugumas krautuvų Vilnių yra tiesioginės tam tikrų žmonių pardavyklos (outlets, žmonių prekių išleidžiamieji padaliniai), tad pirkėjas žino galo mėsos ar jardo medžiagos kilmę (source, šaltinį)". Naujienos atpasakoja: "Šiose krautuvėse yra iškabėlės, kurios net pasako, kur krautuvėse esančios prekės buvo gaminotos. Tokius ženklus paruošia tikrai geras prekes gaminančios dirbtuvės. Menkos rūšies prekes gaminančios dirbtuvės nesigiria savo gaminiais". Nieko panašaus nepasakojia nei Shabadas, nei kiti Vilniaus lankytojai. Tas "iškabėlės" paruošė ne gamyklos, o Naujienų atpasakotojas, nuo sąvės. (Outlets -- ne iškabėlės).

Shabadas rašė, kad laikraščio pardavėja Vilniaus viešbuty. (oriai atrodanti baltaplaukė moteris) "kreipiasi į lankytojus elegantiška vokiečių kalba, ir vienas iš šeimininkų paaiškina, kad ji esanti iš buvusios Latvijos dvarininkų šeimos, kurių tarpe vokiečių kalba buvusi įprastinė". Naujienose ta pranešimo vieta atpasakota: "Vilniaus viešbučio vestibulyje laikraščius pardavinėja Latvijos vokiečių, gerai kalbanti vokiškai ir rusiškai. Tik ne lietuviškai"...

Pavyzdys atsitiktinis. Paprotys šitaip atpasakoti iš kitų šaltinių patiriamas žinias turi gilią ir plačią šaknis mūsų spaudoje, ne vien Naujienose. Gaila, kad jam dar nėra mūsų kalboje įspilietinusio pavadinimo, tokio taiklaus, kaip otsebiatina...

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI IŠSIUNČIAMAI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10.000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Grain Alcohol 190 proof U.S.P.	5th 4.89
2. Popular V.S.O.P. German Brandy	5th 4.98
3. Napoleon Imp. French Brandy	5th 3.35
4. Zeller Schwarze Katz	5th 1.29
5. Creme De Banana Liqueur	5th 3.19

6. Chianti Import. Wine	Full. Qut. 0.98
7. May Wine, Liebfraumilk German Wine	5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpiūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.KUR KREIPTINAS VEIKSNIŲ
DĖMESYS

Rugpiūčio 3 d. JAV Senato užsienio reikalams komisija, po ilgesnių atidėliočių, apsvaistė ir davė sutikimą JAV ir Sov. S-gos vyriausybės sutarčiai dėl konsularinių įstaigų abiejuose kraštuose praplėtimo. Komisijai davus tokį sutikimą, sutartis perduodama Senato pilnates posėdžiui ratifikuoti.

Komisijoje balsavimo metu atsirado tik vienas balsas, pasisakęs prieš tą sutarimą.

Tą sutartimi abi vyriausybės sutinka leisti atidaryti daugiau konsulatų sutartyje numatytose miestuose, konsulatų tarnautojams suteikiant diplomatinės neliečiamybės teises.

Tuo po sutarties sudarymo tiek lietuvų, tiek kitų Baltijos valstybių veiksniai buvo įteikę memorandumus JAV vyriausybei ir Senatui, pareiškiant savo susirūpinimą, kad nauja sutartimi nebūtų atidarytas kelias Baltijos valstybių okupacijos pripažinimui, nekalbant jau apie kitas galimybes kenkti Baltijos tautų teisei padėčiai. Tuo metu Valst. Departamento pareigūnai tvirtino, kad sutarties sudarymas jokių būdu neliečia JAV vyriausybės nusistatymo nepripažinti Baltijos valstybių okupacijos.

Viename iš ankstyvesnių memorandumų buvo atkreiptas ypatingas dėmesys į tą padėtį, kurioje gali atsidurti pripažinti ir veiklą Lietuvos konsulai. Sutikimas tame pat mieste steigti Sovietų S-gos konsulatą Kremliaus vyriausybės ir gali būti aiškinamas tų veikiančių mūsų ir kitų okup. kraštų konsulatų nepripažinimu. Todėl ir buvo prašoma okupacijos nepripažinimo klausulę įjungti sutartim, kad apsaugojus veikiančių Baltijos valstybių konsulatų teises ir jų ateities statusą.

Panašų klausimą Valst. Sekretoriui buvo iškėlęs ir senat. B. Hickenlooper, kartu pastebint, kad sovietinių konsulatų veiklos praplėtimas galės kenkti ir krašto saugumui. Tuo reikalu savo susirūpinimą buvo pareiškęs ir

FBI direktorius J.E. Hooveris. Tačiau ir čia atsakymas buvo tas pats: jokių pasikeitimų Baltijos kraštų okupacijos atžvilgiu ir atmetas baikinimosi motyvas dėl pavojaus krašto saugumui...

Žodžiu, Senato komisijai praverus vartus sutarties ratifikavimui, ta eiga sulaukyti vargu ar beįmanoma.

Tačiau Baltijos tautų išsivijimą atstovaujančius veiksniai tai pareigoja imtis visų galimų žygių veikiančioms mūsų konsularinėms institucijoms apsaugoti ir kartu padaryti viską kas esamos sąlygose įmanoma, kad naujoji sutartis nepripažintų prie didesnio sušvelnėjimo tos politikos, kuri gali būti pavojinga Baltijos valstybių okupacijos teisiui ir faktinio nepripažinimo padėčiai.

Senate tas klausimas dar bus persvarstytas, bet paprastai, komisijai pasisakius teigiamai, tos sutarties ratifikavimo atmetimas vargu ar lauktinas. Nebent būtų dar kuriam laikui atidėtas, ko sunku šiuo metu tikėtis.

Prie bet kokių veiksmų akcijos gali prisidėti ir visuomenė, savo valstybių senatoriams parašant po laišką ir trumpai išdėstant motyvus, kodėl tos sutarties ratifikavimui visuomenė, (kurios balsai bus reikalingi artėjančiuose rinkimuose), tai sutarčiai nepripažinti. Šitą laiškų rašymo akciją privalėtų visuomenė organizuoti tos organizacijos, kurio tai nekarta jau yra organizavę ir turi pakankamai patirties.

Jei tuo klausimu tylys visuomenė, ir veiksmų balsas neturės to svorio, kokį jis turėtų patyrus visuomenės paramą.

Reikalas svarbus ir skubus. Jei nieko nedarysime dabar, susilausime dar nemalonesnių ir dar pavojingesnių sutarčių. Tai viena iš tų progų, kur reikalingas ne tik mūsų visų organizuotumas, bet ir sugebėjimas parodyti, kad mums ne vistik, kuria linkme krypta JAV užsienio politika. Čia jau mūsų, nebe Vietnamo reikalas.

pokariniais laikais. Mes būtume atsidūrę daug blogesnėje padėtyje...

Kaip istoriko, toks samprotavimas yra įdomus. Kaip politiko, - būtų keistas, labai abejotinas ir ne visai tikslus.

Jeigu čia paminėti tik du kurstytojai - J. Statkų ir pulk. K. Škirpą, - tai jiedu nebebuvo jauni politikieriai, o visai subrendę ir jau nemaža šalto ir karšto patyrę valstybės reikaluose. Antra, savo sostinės atslėmimą nebūtina jungti su susidėjimu su Hitleriška Vokietija ir baisiai susirūpinus paisyti, ką apie tai kiti pagalvos. Mes teigėme, kad Vilnius teisėtai yra Lietuvos sostinė, todėl turėjome teisę ir pareigą patys jį iš okupacijos išlaisvinti, kai tik tam pasitaikė palankios sąlygos.

Lietuvai tada pasielgus taip, kaip normaliai jai reikėjo, politinių įvykių raida be abejojimo būtų buvusi mūsų sferoje kiek kita. Greičiausiai kiek geresnė.

O kaip su neapykanta, skaudžiu atsiliepimu ir dėl to daug blogesne padėtimi pokariniais laikais?

Vakary Amerikos rūsčiausia neapykanta buvo užsitraukusi Vokietija ir Japonija. O ką šiandien bereiškia ši neapykanta, kai tos abi šalys jau kone Amerikos są-

Žygio į Jungtines Tautas iniciatoriai tarp chigagiečių visuomenininkų ALT S-gos Chicago skyriaus suruoštoje gegužinėje Jonyų vasarvietėje. Nuotraukoje iš kairės: Teodoras Blinstrubas, Antanas Mažeika, Gražina Mažeikienė, PLB pirm. Juozas Bachunas, dr. Algirdas Budreckis ir ALT S-gos pirm. inž. Jonas Jurkūnas.

Reikšmingai SLA sukaččiai artėjant

1966 metais sueina 80 metų Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Vardas dar dvelkia senove, tačiau šiandien tai yra plačiausiai pasisklidusi, stipri įvairiais požiniais ir turtingiausia mūsų išsivijusių organizacija su veikliomis ir taip pat augančiomis atšakomis Kanadoje bei kituose kraštuose.

Labai klystu, kas manytų (deja, dar pasitaiko tokių), kad tai esanti vien tik sveikatai ar gyvybei apdrausti bendrovė, nors ir šioje srityje, rimtai svarstant yra tikra, kad SLA žymiai patogesnė už daugelį bendrovių, siekiančių tik tai pelno iš draudimų.

Tiesa, panašios kitų tautybių organizacijos gausnės nariais ir galingesnės kapitalais, bet tai lengva suprasti: jų išsivijusių daug didesni kiekiai. Tuo tarpu mūsų Susivienijimas tikrai daugiau savo pelno lėšų teikia svarbiems tikslams. Užtenka paminėti, kad yra gerokai šelpę Nepriklausomą Lietuvą, remia daugiopą veiklą tėvynei vaduoti, nuolat tiesia pagalbos ranką patekusiems į vargą žmonėms, našlėms, našlaičiams, leidžia mokslo veikalus, paremia periodinę spaudą, leidžia laikraštį Tėvyne, aprūpi-

jungininkės? Kodėl mažai Lietuvai, kurios veiksmams nieku nebūtų pakenkę nei Vakarams, nei Amerikai, o būtų buvę tik normalus savo teisių gynimas, neapykanta būtų pasidariusi specialiai nepraeinanti ir "skaudžiai atsiliepianti"? Pagaliau, kokiame dar blogesniame padėtyje mes būtume atsidūrę pokariniais laikais, kaip atsidūrėme nuo 1944 metų?.. Nebent geresnėje, nes Amerika, kaip matome, šiandien vis labiau remia kaip tik savo buvusius ir net esamus priešus.

Dr. J. Jakšto samprotavimai yra, aišku, tik prielaidos, bet visais atžvilgiais jos labai trapios - ir politiškai ir istoriškai, jeigu įvykius prieš 25 metus jau galėtume pradėti laikyti istorija.

Tai sakydamos, aš nieku būdu nenoriu sumenkinti savo dėkingumo dr. J. Jakštui už komplimentą apie mano rašinių stiliaus "prašmatnumą" ir "retus retorinius gabumus". Šis komplimentas man tuo brangesnis, jog, jei jis būtų nors iš dalies teisingas, rodytų, kad mano pastangos rungties prieš lietuviško iškalbingumo nuskurdimą dar nėra visiškai pralaimėtos.

Iš tikrųjų, jau daugiau nei 25 metus vis gyvendamas ne lietuvių kalbos aplinkoje, aš labai kenčiu, jausdamas ir matydamas, kaip pati mano lietuviška kalba ir jos stilius vis blogėja, stigdamas tiesioginio kasdienos maitinimo kalbos normų kontrolei, žodyno papildymui ir iškalbos (retorikos) kūrybai.

Už šį padaršinimą ir komplimentą aš jam dešimtinę kviečiu lauko už dyką nuplaučiau, nors vis nesutikdamas su jo teze apie tai, kas būtų buvę, jeigu kitaip būtų buvę.

Bronys Raila,
Los Angeles

ALT remia žygi į
Jungt. Tautas

Rugpiūčio 2 d., Chicagoje, įvykusiame ALT centro valdybos susirinkime išklaustas iš New Yorko atvykusių Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti komiteto pirmininko A. Mažeikos ir valdybos nario Alg. Budreckio pranešimas apie rengiamą New Yorko lietuvių manifestaciją lapkričio 13 d. Plačiau išdyskutus pateiktą manifestacijos programą, siekiančią sutraukti į Madison Square Garden keletą dešimtų tūkstančių lietuvių protestui prieš Lietuvos okupaciją, bolševikų įvykdytą prieš 25 m., ir kreipimuisi į Jungtines Tautas su reikalavimu smerkti okupaciją ir sovietinį kolonializmą, ALT centro valdyba pritarė komiteto užmojui, pažadėjo paramą ir taip pat nutarė skatinti ALT skyrius ir visuomenę komiteto žygių remti darbu ir dalyvavimu manifestacijose. Šiam tikslui iš ALT išdo Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti komitetui paskirta \$1,000.00.

Centro valdyba aptarė ir kitus aktualiuosius organizacijos reikalus, pasinformavo apie vykdomus liudininkų apklausinėjimus Senato Užsienio Komitete dėl JAV -- Sovietų konsuliariškos sutarties ratifikavimo. Aparti ir būsimo metinio ALT suvažiavimo (š.m. spalio 23-24 d.) reikalai.

Posėdyje dalyvavo: inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, dr. K. Drangelis, inž. A. Rudis, L. Šimutis, dr. J. Valaitis ir J. Talalas.

Taip pat pranešimą išklause Lietuvos Generalinis Konsulas dr. P. Daužvardis ir JAV LB Centro valdybos pirmininkas J. Jasaitis.

ALT

ŽYGIS MICHIGANE

Grįžtant iš Toronto, žygio į Jungtines Tautas koordinatoriai rugpiūčio 5 d. užsuko į ateitininkų sendraugijų stovyklą Dainavoje, kur jie išdėstė lapkričio 13 d. manifestacijos siekius. Ateitininkų sendraugijų veikėjai pritarė užsimojimui sutikdami prisidėti prie kolonijų aktyvių organizavimų. PLB jaunimo reikalų vedėjas Vyt. Kamantas dar tarėsi su KLA koordinatoriumi būsimo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalais.

Vakarop, žygininkai, Antanas Mažeika, Gražina Mažeikienė ir Algirdas Budreckis, posėdžiavo Dariaus-Girėno Klubo patalpose su Detroito veikėjais. Iš Detroito veikėjų posėdyje dalyvavo Eugenija Bulotienė, Antanas Jonušis, Kazys Veikutis, Albertas Misūnas, James Asminas, Antanas A. Zaprackas, Algis Zaprackas ir Jonas Atkočaitis. Išklause pranešimus, susirinkimas vienbalsiai nutarė imtis iniciatyvos suorganizuoti Detroito aktyvą. Vilniaus Krašto C.V. pirm. Kazys Veikutis apsiima vadovauti iniciatorių grupei. Kiti Detroito iniciatoriai yra PLB Jaunimo Kongreso pirm. Algis Zaprackas, Albertas Misūnas, Jonas Atkočaitis, Eugenija Bulotienė ir James Asminas. Iniciatoriai sušauks visuomenės susirinkimą Detroito. Po susirinkimo KLA koordinatoriai tarėsi Vilniaus klausimo ir studentų sąjungos reikalais.

Vladas Baziulis

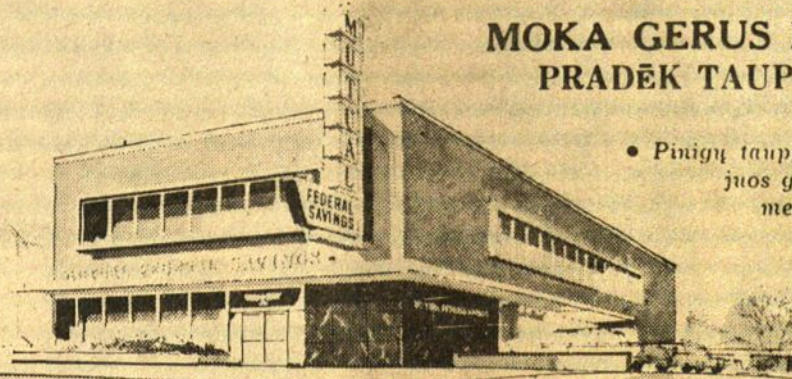
KAS BŪTŲ BUVĘ DAR "DAUG BLOGIAU"?

Diskusijos dėl to, ar 1939 m. vokiečių-lenkų karui prasidėjus Lietuva turėjo išnaudoti progą pati atsiimti okupuotą sostinę, ar laukti, kol kas kitas jai ją padovanos, - šiandien yra tiek sau, tiek teorijos, tiek ir abstraktinis menas, kada jam bandoma suteikti visokias filosofines bei metafizines prasmes.

Dr. J. Jakšto savo vertingame straipsnyje apie istorinį žvilgsnį į nepriklausomos Lietuvos žlugimą yra su apčiuopiamais nuopilekiais ir duoda aiškų atsakymą. Neigiamą. Vilnių savomis jėgomis iš lenkų atsiimti, anot jo, kurstė tik "kai kurie jauni politikieriai". Ir jei Lietuva būtų jų paklausiusi, ji vėliau "būtų buvusi visur Vakaruose ir čia Amerikoje apšaukta susidėjusi su Hitleriška Vokietija ir užsitraukusi sau neapykantą, kuri būtų galėjusi skaudžiai atsiliepti karo ir

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Jauno poeto portretas

Dienos gėstančių pasaulių gelsvos mirga,
Ir mėlynųjų gyslių tinkluos žaidžia šalti pirštai.
Ne! Nereik! Kraštan, kur nieks nemiršta,
Lėk, kaip žaibas, degančios jaunystės žirgel!

Pristatydami sovietiniam skaitytojui Leono Skabeikos kūrybą, jo laikmetį ir kai kuriuos biografijos bruožus, vienas kitas amžininkas, o ypač dabartinis meoto sovietinis kritikas V. Kubilius iš kailio neriasi, mėginamas poetą vaizduoti rėmuose, kuriuose jis turėtų atrodyti, kaip tragiška supuvusios lietuviškos buržuazijos auka.

Poetas, esą, kovojo su tuo supuvimu, juo baurėjosi, kentėjo ir blaškėsi, kol buržuazija jį nužudė, negelbėdama iš ligos.

duoti ligoniui neturto liudijimą.

Sovietiniai dvasios proletarai stengiasi ir visai kraipo, bet vistiek ligi galo nepajėgia išmeluoti. Skabeika savo socialine kilme nebuvo proletaras ir vėliau studentaudamas Kaune vedė tik jau ne "darbinikišką gyvenimą". Jis nebuvo jų.

Skabeika, gimęs 1904 m. Žio-gaičių kaime netoli Viekšnių miestelio, buvo vidutinio ir pasiturinčio ūkininko, taigi buržujaus, buožės, "kuloko" sūnus. Vienas jo dėdė buvo kunigas, du broliai

Ir tokie ūkininkų sūnūs ar dukterys, atvykę Kauną į universitetą, paprastai iš tėvų gaudavo mokslapinių ir užtenkamą išlaikymą ir jei dukterys nebūdavo išskirtinos puošėvos, o sūnūs ne girtuokliai ir latrai, jie gal be prabangos, bet ir be didelių sunkumų ir be skurdo baigdavo studijas, vėliau pereidami į savo pasirinktus verslus. Kam būdavo labiau striuka supiniga, ty daugelis ieškodavo ir rasdavo kuklias tarnybas, daugiausia valdžios įstaigose ar šiaip privačiose verslavietėse. Kai kurie gaudavo uždarbių iš vadinamųjų privačių pamokų. Priešingai negu ir dabar dar Amerikoje, be galo retas studentas tikro proletaro rangų eidavo į fabrikus užsidirbti sau lėšų studijoms. Iš savo anų laikų pažįstamų aš tokio neatsimenu ir nežinau nė vieno...

Ypač Leonas Skabeika Kaune toli gražu nebuvo vargstantis studentas, badaujantis jaunas poetas. Per ketverius metus (1927-31) gerai jį pažinau, protarpiais labai artimai draugavau, abu buvome to paties humanitarinių mokslų fakulteto studentai, lankėme tų pačių profesorių paskaitas, dalyvavome tuose pačiuose literatūros būreliuose (pvz. "Express" grupėje). Pagaliau ir ideologinė plotmė nebuvo tolimi: Leonas priklausė liaudininkų srovės varpininkams, jų rinktinėi "Žalgirio" korporacijai, o aš kurį laiką socialdemokratų "Žaidžui". Tada, kaip ir vėliau tarp tų dviejų srovių būdavo simpatijos, ir nors iš esmės tai yra skirtingos ideologijos, tos grupės savitarpį vis palaikydavo tam tikrą "koaliciją".

Ne, Leonas Skabeika tada ne-

buvo joks vargšas, skurdžius ir bėdžius, lietuviškos buržuazijos skriaudžiamas vaikiną. Nieko panašaus!

Jis buvo greičiau - ponaitis savo vidumi ir savo išvaizda. Poetas, ir sparčiai garsėjantis, neabejotinai gabumų, aiškiai žadančio talento, ne silpno intelekto, ne kvailas, ne naivus, savotiškas, labai skirtingas nuo kitų, poezijoje niūrus ir juodai tragiškas, audringas ir "demoniškas", paniekos, pasityčiojimo ir smerkimo žaibais spiaudantis į niekingą pasaulį, tuščią gyvenimą, hipokritišką sumenkusį ir bejėgišką žmogų, labai originalus ir kiek keistas ir gal, kaip daugelis mūsų žaliausioje jaunystėje, kažkur kažkaip truputį sugedęs.

Kad jis buvo gilus ir rimtas vyras, rodė tai, jog nesijautė nei patenkintas, nei laimingas, nors tam savo aplinkoje nestokojo būtiniausių davinų, kurių jis iš tikrųjų turėjo net su pertekliumi. Tiesa, jo tik ūgis nebuvo nei stambus, nei aukštas, bet toks porcingai vidutinokas, tačiau užtenkamai lieknas ir tiesus. Bet galva ir veidas išsiskyrė iš daugelio. Tai buvo neginčytinai gražus vaikinąs: juodi, tiršti, kiek garbanoti plaukai, kuriuos jis visada laikė rūpestingai sušukuotus, taisyklingas veidas, rausvai skaidrus skruostai, tamsiai užbrėžti antakiai, "degančios" akys, "aistringos" lūpos, nuo kurių retai tepranykdavo ironiška šypsena, - žodžiu, pačių geriausių laikų ir absoliučiai romantiškas tipas. Jei ieškoti fizinių atitikmenų, jo veidas nebuvo panašus į jo mėgiamąjį sūnų ir išieškotą "dekadentišką" Baudelaire veidą, o greičiau į audringiausių romantizmo laikų poezijos princą lordą Byroną.

Sutikčiau, kad šių žodžių įsibėgėjime gal kiek ir perdedu. Akylos ir patyręs stebėtojas be abejo būtų dar nesunkiai įžūrėjęs mūsų poeto veide ir manieroje įvairių bruožų, labiau žemišku ir žemėtu, nepakankamai rafinuotų, nemiesčioniškų ir ne-dekadentiškų, kurie rodytų, kad sveikas jaunuolis yra kilęs tiesiai iš ūkininko šiaudinės pastogės ir iš tolimos provincijos kaimo ar miestelio dar tik šviežiai persikėlęs į "didelį miestą" - Kauną... Galime to ir neįturti, tai ne yda ir ne pažeminimas. Daugeliui iš mūsų taip buvo, pačius žymiausių ministrų jų ir salonų litrus įskaitant.

Bet aš nesutikčiau su Pulgiu Andriušiu, kai jis, "Pirmosios pradalgės" metraštyje vaizdžiai būdindamas režisieriaus Romualdo Juknevičiaus aprangą, pa brėžtinai iškėlė jo švarko ir kelnų, marškinų ir kaklaraiščio, net rankogalių sankabėlių išskirtiną františkumą ir visada miesčionišką išsipustymą, beveik kaip vienintelio tokio anais laikais jam pažįstamo Kauno studento. Tai tiesa ir gal komplimentas Romualdui, bet bendrai paėmus tai netiesa. Neminėkim ano laikotarpio mūsų studentijos pirmaujančio franto Algirdo Sklado-Skladausko (dėl to virtusio komiška figūra ar dar vieno kito "šokoladinio kareivėlio". Puikiai, puošniai, tvarkingai ir švariai, net įmantriai apsirengusių studentų buvo gana daug, ypač technikos ir teisių fakultetuose.

Andriušio išdėstyta pažinta daugiau priklauso skirtingai ideologijai. Tos boheminių "ideologijos" tada prisilaikė Antanas Miškinis, Pulgis, dar gal kelios dešimtys, jų tarpe vienu laikotarpiu ir aš pats. Mums tikrai tada atrodė, kad gera, labai tvarkinga, stilinga, dar saugok Dieve odekolonu iškepianta apranga yra yda ir prastas liudijimas apie tokio vaikiną būdą ir asmenybę. Tai tuščia vidurinė miesčionis, paikas pamaiva, falšyvas ponaitis, susilaužęs veršelį, karjeristas, arivistas!

Visai kas kita, jeigu koks berniokas apsirengęs ir laikosi, kaip tikras bernas. Kelnės neprosytos, švarkas su išlieto alaus dėmėmis, batai paskutinį kartą valyti prieš mėnesį ir išklę, kaklaraištis nutrintas ir persisukęs ant šono, arba ir be jokio kaklaraiščio, tik užsimovęs "fufaiką". Plaukai kirpti prieš pusmetį ir padraikyti atgalia ranka. Jokių pomadų (apsaugok Viešpatie!), jokių kvepalų ir "deodorantų". Gi jei kojines kiauros ir iš tarpų pirščių dvelkia nuosavas odekolonas, tai dar geriau... Tik barzdos buvo dar ne madoje.

Ir jns šiandien gal sakytumėm, kad New Yorko, Baltimorės, Chicago, San Francisco ar Los An-

geles bytnikai buvo baisiai naujas ir originalus išdrimas! Galėčiau atsiliepti su Basanavičium iš "Aušros" pirmojo numerio: homines historiarum ignari semper pueri sunt...

Skabeika jau nebevilkėjo milo sėrmėgos, ir nė karto jo nematė su namie austos drobės marškiniais. Jo žieminis paltas buvo geros užsieninės medžiagos ir dar su juodo aksomo apikakle pagal ano laiko madą. Jis buvo visada gražiai, tvarkingai, net elegantiškai apsirengęs, švarus, kai kada su odekolonu dvelkimu, pomadomis ir galbūt pudra po nusišukimo. Ne dažnas studentas humanitaras čia jam galėjo priilygti, ir niekada neturėjau įspūdžio, kad šiuo punktu Juknevičius

jį būtų daug viršijęs.

Gi jei čia ne naujo mūsų portretisto dailininko J. Pautieniaus dažais, o tik bespalviais žodžiais mėginau nupiešti jauno dailaus poeto paveikslą, tai ypač norėdamas paliudyti, kad jam suktis miesto visuomenėje, jaunuomenės sambūriuose, ypač ponių ir panelių rateliuose nebuvo jokių sunkumų ir vidinių ar išorinių stabdžių. Jis buvo visų mėgiamas, laukiamas ir priimamas, merginų galbūt ir ieškomas, nes buvo gražus jaunikaitis, patrauklus, įdomus, intriguojantis, poetiškas ir romantiškas.

Tik kodėl savo poezijoje jis nuolat bylojo toks niūrus, piktas, nelaimingas, priekaištaujantis, grasinantis "judas angelas", vis lyg mirties trokštantis "demonas"?

Dail. Aleksandro Vitkauskaitės-Merker aliejaus kūriny "Lietuvaitė pina kasas", kuris drauge su Wm. Vitkaus ir M. Žukauskienės kūriniams skiriamas laimėjimui, nusipirkusiems bilietus už 25 c., paremti lietuviškų lėlių "Kaimo vestuvės" parodai Better Living Center patalpose Pasaulinėje Mugeje New Yorke.

Lietuviškų lėlių paroda

Apie "Lithuanian Doll" -- lietuviškojo kaimo vestuvių parodą New Yorko mugėje Better Living Center, paminėjo ir New York Times. Kasdien "vestuvės" apilanko tūkstančiai lankytojų, jų tarpe nemažai ir lietuvių. Žinro-vai supažindinami ne vien su "vestuvėmis", bet, lietuvaiteis, pasita-pie nemažai ir lietuvių. Žinro-vai supažindinami ne vien su "vestuvėmis", bet, lietuvaiteis, pasita-pie nemažai ir lietuvių.

Šiuo pavyzdžiai įruoštu lietuvišku kampeliu rūpinasi komite-tas, rūpesčių giten visokių. Tikimasi, jog anksčiau vien dviem lietuvaiteis tekusi našta bus lengvesnė.

Komiteto garbės pirmininkė -- Ona Kajeckienė iš Washingtono, D.C.; garbės narės -- Magdele-na Avietėnaitė, Regina Budrienė, Juzė Daužvardienė, Janina Simu-tienė ir Marija Žadeikienė.

Kitos komiteto narės -- Antoi-nette Binkins, Olga Brady, Alek-sandra Merker, Izabelė Mistinienė, Lilija Paulik, Ona Petrash, Irena Sandanavičiūtė, Aldona Sa-vičionienė, Marytė Shalins, Bro-nė Spūdienė, Elena Venis, Mari-je Virbickienė ir dr. Marija Žu-kauskienė.

Iždininkė yra Kazimiera Gene-vich, 105 Etna Street, Brooklyn, N.Y.; Chairman, Elena Kulber, 317 - 84th Street, Brooklyn, N.Y. Sekretorė Loretta Stukas,

1016 Schleiffer Road, Hillside, N. J.

Visų išlaidų suma siekia daugiau kaip 2,000 dol. Lėšoms su-telkti "Lithuanian Doll" komite-tas ruošia laimėjimus. Trys mū-sų dailininkai -- Aleksandra Mer-ker, William Witkus ir Marija Žukauskienė padovanojo po vieną vertingą paveikslą. Penki bilietai parduodami po 1 dol. Traukimas įvyks Better Living Center spa-lio 10 d. Bilietus galima įsigyti pas visas komiteto nares ir nu-rodymais adresais.

Tie, kurie jaučia, jog verta prisidėti prie šių "vestuvių" -- lėlių parodos išlaikymo, prašo-mi šiuo būdu aukomis kiek galint prisidėti.

Be to, visi kurie lankys New Yorko mugę, būtinai kviečiami aplankyti Better Living Center, kur lietuviškoji kertelė atkrei-pia daugelio lankytojų dėmesį. Ypač mums, lietuviams, tai tu-rėtų rūpėti.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viekšnių miestelis, kuriame gyveno ir mokėsi L. Skabeika.

Savo ideologiniame ribotume jis ilgai nematė rytuose šviečiančios žvaigždės ir tik į amžiaus pabaigą praregėjo, karštai trokšdamas socializmo, kuris Kubiliaus vyzdyje spindi penkiakampe bolševizmo žvaigžde.

Galėtume sutikti, kad sovietinis literatūros politrukas vieną kitą smulkų taškelį turi savo naudai, bet bendras Skabeikos poezijos, jo gyvenimo ir biografijos, jo likimo ir tragedijos piešinys išėjo daugiau negu griozdiškas. Tikrovė buvo gerokai ne tokia. Tiesą sakant, ko kito ir negalime laukti iš sovietinių "matympunkčių".

Kvailiausia, tai tie tušti mėginimai vaizduoti Skabeiką, kaip buržuazinės santvarkos nelaimingą auką, beveik kaip poetą vargšą ir neturtingą studentą proletarą, kurio nelaimės niekas nenorėjo suprasti ir užjausti, kurį visi skriaudė, pradedant buržuais tautininkais ir liaudininkais Kaune ir baigiant Viekšnių valsčiaus viršaičiu, atsakidūsiu iš-

liko ūkininkauti, o Leonas leidžia-mas į aukštusius mokslus. Nepriklausomos Lietuvos laikais išleisti vieną sūnų į mokslą iš pasiturinčio ūkio nesiskaitė nieko nepaprasto ar labai sunkaus. Tai buvo vienas iš pačių norma-liausių atvejų.

Leonas Skabeika (kairėje), kai 1930 metais įėjo į studentų varpininkų "Žalgirio" korporacijos valdybą. Vidury sėdi stud. technikas Jokūbas Kregždė, korporacijos pirmininkas, kuris netrukus susirgusiam poetui organizavo pagalbą ir teikė paramą ligi mirties.

DIRVOS PRENUMERATORIAMS PUIKI PROGA ĮSIGYTI AR PADOVANOTI LIETUVIŠKĄ KNYGĄ

TIK TRUMPAM LAIKOTARPIUI Vilties leidykla suteikia progą Dirvos prenumeratoriams papigintai įsigyti šiuos rašytojų leidinius:

Vinco Ramono — DAILININKAS RAUBA — novelės — pardavimo kaina \$3.00
Alės Rūtos — KELIAS Į KAIRĘ — premijuotas romanas \$3.00
R. Spalio — ALMA MATER — romanas \$5.00
B. Armonienės — PALIK AŠARAS MASKVOJE — atsiminimai iš Sibiro \$3.00

VISAS 4 KNYGAS PERKANT AR UŽSAKANT IŠ KARTO, MOKATE TIK 10 DOLERIŲ!

Išidėmėkite, ta nuolaida naudojasi tik Dirvos prenumeratoriai, perką ar užsisaką nurodytas knygas per Dirvą. Be to, toji nepaprastai didelė nuolaida veiks tik labai ribotą laiką.

Patartina paskubėti ir išvardintąsias knygas skubiai įsigyti ar užsisakyti paštu, siunčiant čekį ar pašto perlaidą DIRVAI, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Ta proga per Dirvą patariame paskubėti įsigyti:

A. Merklio — ANTANAS SMETONA — monografija — kaina \$12.50
LAISVĖS KOVŲ DAINOS \$ 5.00
B. Armonienės — LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW (angl. laida) \$ 3.95
K. Almėno — UPĖ Į RYTUS, UPĖ Į ŠIAURĘ (2 d. romanas) tomas po \$ 3.00
A. Mackaus — CHAPEL B — poezija \$ 3.00
J. Mikuckis — DERLIAUS VAINIKAS — poezija \$ 4.00
B. Railos — IŠ PASKENDUSIO PASAULIO 5.00
B. Railos — TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ \$ 5.00

Visa eilė kitų lietuviškų knygų. Teiraukitės!

RUMUNIJOJE KELIAMAS TAUTINĖS KULTŪROS SAVITUMAS

Vyt. Alseika

Liepos mėn. Bukarešte įvykęs Rumunijos darbininkų (dabar -- komunistų) partijos suvažiavimas buvo daugiausia skirtas ūkio klausimams ir ypatingai naujųjų penkmečio planui aptarti. Jau žinoma, kad rumunai itin susirūpinę plėsti prekybos ryšius su Vakarų kraštais. Kongrese buvo kalbama apie visokeriopą Rumunijos pažangą, apie pramonės kilmą ir, aišku, buvo vengiama nurodyti tai, kad nėra pavykę gyvenimo lygį pakelti tiek, kad nebūtų gyventojų nusiskundimų prekių kainomis ir pan. Pažvelkime į rumunų darbininkų atlyginimus. Specialistai per mėn. uždirba maždaug 1000 lejų, pagalbiniai darbininkai -- žymiai mažiau. Tiesa, butai nėra brangūs, bet juos sunku gauti. Tuo tarpu už eilutę (kostiumą) Rumunijoje tenka mokėti tarp 1100-1800 lejų, už TV aparatą -- 4200, už rusiškos gamybos šaldytuvą -- 3900, už motociklą -- net 4000 lejų. Perbrangūs ir batai bei kiti plataus vartojimo reikmenys. Penkmečio plane numatyti atlyginimų pakėlimai labai nedideli. Dabar, kai rumunai susirūpinę dar labiau atidaryti prekybos, ūkio vartus Vakarų link, teks palaukti, ar tų ryšių sustiprinimas lemiamai prisidės prie gyvenimo lygio pakėlimo.

Savo ruožtu, kai rumunai tiek susirūpinę savarankiškia, nuo Maskvos nepriklausoma ūkio politika, negalima Rumunijoje nepastebėti šiuo metu vyraujančių tautinių, nacionalinių nuotaikų. Jos itin gyvai reiškiasi Rumunijos intelektualiniame, kultūros gyvenime. Neseniai Rumunijoje ir kituose rytų bloko kraštuose lankęsis šveicarų laikraštininkas Victor Meier pažymi, kad rumunų knygynuose pastebėsi naujas įvairių laikotarpių rumunų rašytojų veikalų laidas, kai kurios knygos išperkamos per kelias

dienas. Filmuose ir teatre dažnai panaudojama rumunų istorinė tematika. Palyginus su Stalino periodu, kai buvo keliama tik komunistinė praeitis, dabar jau norima išskirti, ryškinti tai, apie ką daugelį metų tylėta. Įdomiausia tai, kad tą dėmesį tautinė tematika ar tradicijomis skatina net ir pats režimas.

Tautinė tematika pabrėžiama straipsniuose apie Rumunijos istoriją ir juose, pvz. jau pusantrų metų einančiame žurnale "Lumea" (Pasaulis) kiekviename numeryje skelbiamas straipsnis apie rumunų istorijos viduramžių laikais buvusius įvykius. Kodėl tų straipsnių mintis? Nurodoma, kad moldavų ar valakų kunigaikščių siekimus vesti nepriklausomą politiką. Dar daugiau: žinomas "Mažosios Antantės" laikais rumunų užsienio reikalų ministras Titulescu jau paverčiamas tautine asmenybe ir kruopščiai analizuojama to politiko žygiai. Jie pristatomi pavyzdžiu dabar vestinai politikai.

Tautinės tematikos kėlimas rumunų rašytojams bei menininkams teikia laisvės, kurios žymiai skiriasi nuo kitose komunistinio režimo kraštuose priimančios ar skatinamos politikos puoselėti vad. "socialistinę realizmą". Juk, štai, dabar Rumunijoje tautiniais rašytojais išskeliami asmenys, poetai ar prozaikai, savo metu, kad ir 19 amžiuje, nieko bendro neturėję su proletarinio realizmu. Rumunai savo kultūros atstovų laiko ir Paryžiuje gyvenantį dramaturgą Ionesco.

Tokia liberalizacijos kryptis, žinoma, palengvina rumunams žvelgti į Vakarus ir siekti su jais glaudesnių ryšių. Rumunija jau nuo seno save laiko lotyniškojo kraštu, taigi tokiu, kuris turi priklausti Vak. Europos kultūrai. Tiesa, pradžioje, kai Rumunijoje buvo ryški sovietų įtaka, bandyta aiškinti, kad rumunų kalboje esama nemaža slavų elementų bei įtakų, tačiau tos pastangos tebuvo laikinos reiškinys. Pats režimas įžiūrėjo, kad būtų beprasmiška drausti tautinių tradicijų kėlimą ir kultūros sąty su Vakarais plėtimą.

Atrodo, kad režimas tų kultūrinių ryšių srityje yra parodęs realybės pajutimą supratimą. Pvz. knygynuose, šalia rumunų rašytojų veikalų, lengva pastebėti gausiai Vakarų literatūros vertimų ypač iš prancūzų bei italų kalbų. Pasirodo Vakarų klasika bei naujųjų rašytojų veikalai. Tuo tarpu rusų knygos ar plokštelės sunkiai randa pirkėjus ir pardavėjams nuolat tenka mažinti kainas. Tai reiškina, kurių šių eilučių autorius 1964 metais rudenį pastebėjo vakarietiškoje federalinės Jugoslavijos valstybėje -- Slovėnijoje. Niekas nesistebi, jei šiuo metu tiek Bukarešte, tiek kituose Rumunijos miestuose dažnai galima nugirsti posakį, kad "Rumunija, tai lotyniškoji sala slavų vandenyne".

Žinoma, visi tie reiškiniai dar nereiškia, kad kultūros gyvenime jau įsiviešpatavusi visiška laisvė. Kultūros srities pareigūnai yra pareiškę, kad apie visišką laisvę negalima kalbėti. Meno baruose rumunai naudoja daugiau

pragmatines pažiūras -- jie aiškina, kad "socialistinis realizmas" atspindi gyvenamąjį laikotarpį, o kadagi mene atspindi mūsų gyvenamas laikotarpis, tad ir visus meno, kūrybos reiškinius jau galima laikyti "socialistiniu realizmu". Apie tai liudija kad ir abstrakcinio meno parodos.

Jei meno srityje režimas linkęs daryti nuolaidų, to negalima pasakyti apie politinės galios bei partijos vadovavimo sritis. Rumunijoje neįmanoma partijos galios klausimą paliešti spaudoje ar literatūroje. Visiškai negalima bandyti aiškinti, kad partijos monopolinis valdymas laikytinas "ne demokratišku" ar panašiai. Tas pats su sukollektivinto ūkio kritika.

Kas Rumunijoje stebina Vakarų pasaulio turistą, yra dar tai kad krašto gyventojai turi galimybių per spaudą bei radiją, gauti palyginti objektyvų Vakarų gyvenimo vaizdą ypač kultūros srityse. Rumunijoje pilna Vakarų technikų, specialistų, montuojančių iš Vakarų kraštų pristatytas fabrikų dalis. Tačiau vietos gyventojams daromos didelės klaidos patekti į užsienį ir savo akimis susipažinti su Vakarų gyvenimu. Oficialiai aiškinama, kad tai vykdoma deivų sumetimais. Tai neįtikina. Sunkumai savo gyventojus išleisti į Vakarus aiškiai sietini su politiniais sumetimais. Laikui slenkant tokios pažiūros turės keistis ir ypač turint galvoje pramonės moderninimą, vis labiau gyvėjančius prekybos ryšius su Vakarais ir minėtu nemažu tautinės kultūros lygiu.

KAS GALI NAUDOTIS MEDICARE ĮSTATYMU?

Pagal naująjį Medicare įstatymą, visi sulaukę 65 m. amžiaus ir į mėnesį sumokėję po 3 dol. galės naudotis praplėstomis ligoninės ir gydytojų paslaugomis. Įstatymas, kaip jau minėjome anksčiau, įsigalios 1966 m. liepos 1 d. Iš jo teikiama palengvinimų išjungiami valst. tarnautojai, išėję iš tarnybos po 1965 m. vasario 15 d. kurie gauna fed. valdžios tarnautojams numatytas apdraudas, kai kurie svetimšaliai ir žmonės, nusikaltę šio krašto saugumui.

Nuo 1966 m. liepos 1 d. bet kurios ligos atveju suteikiami visi normalūs ligoninės patarnavimai iki 90 dienų. Pacientas moka 40 dol. už pirmąsias 60 dienų ir 10 dol. į dieną po to. Taip pat -- 100 dienų pripažintoje senelių prieglaudoje (nursing home) perkėlus iš ligoninės, pacientui sumokant po 5 dol. į dieną po 20 dienų; 100 vizitų gailėst. seselės, terapistės ar sveikatos patarėjo, namuose pacientas moka 20 dol. ir 20% kainos 20 dienų laikotarpyje. Psichiatrinėje ligoninėje patarnavimai iki 190 dienų.

Apdrauda liečia ir namuose sergančius. Sumokėjusiems po 3 dol. į mėnesį, (mokestis atskaitomas iš pensijos čekio) bendrą sumą 50 dol., 80% paciento sąskaitos apmoka valdžia, lapmokamas sąskaitas įeina gydytojo sąskaitos ir 100 gailėst. seselių vizitų, plaučių nuotraukos ir laboratorija, kt. nuotraukos ir radiumo terapija, ambulansas ir bandažai.

Pensininkų laimėji mai naujuoju įstatymu liečia 7% pakilusią pensiją ir galimą papildomą uždarbį, kurio minimumas nuo 1.200 dol. į metus pakeltas iki 1.500 dol.

Pradedant š.m. rugsėjo mėnesiu, našlės gali gauti pensiją sulaukę 60 metų vietoj 62.

Darbe sveikatos nustoje asmens kompensacija galės naudotis ir 12 mėnesių praėjus nedarbingumo stovyje.

Nuo š.m. sausio 1 d. jau įsigaliojo teisė našlaičiams ar nedarbingų tėvų vaikams gauti pašalpas iki 22 m. amžiaus, vietoj 18 m.

Gaują "arbatpinigius" tarnautojai privalo savo pajamas pranešti darbdaviui, kad iš tų pajamų atskaitytų Social Security

ALT S-gos Chicago skyriaus valdyba su Sąjungos pirm. inž. J. Jurkūnu. Nuotraukoje iš kairės: S. Orentas, S. Šaučiūnas, A. Kazanauskienė, inž. J. Jurkūnas, G. Modestavičienė ir P. Stoncelis.

V. Račkausko nuotrauka

Pagerbtos ALT S-gos ir Vilties D-jos valdybos

ALTS Chicago skyrius liepos 31 d. Jonyų vasarvietėje, suruošė jaukų vasaros balių naujosios ALTS Centro ir Vilties D-jos valdyboms pagerbti.

Nors diena buvo lietinga, per du šimtus svečių susirinko į puikias inž. Vytenio Jonyno suprojektuotas ir Vilties D-jos vicepirmininko Kazio Pociaus pastatytas pobūviams patalpas. Apatinėje salėje jau nuo šeštos valandos vakaro ALTS Chicago pirm. Stasys Orentas su ponija Viktorija vaišino svečius.

8 val. svečiai susėdo prie vaišių stalų viršutinėje erdvioje salėje, iš kur pro langus buvo matyti gražiai apšviestas miškas plaukiojimo baseinas ir žaliujantys sodai, pievos bei miškai.

Pirm. Orentas pasveikino svečius atvykusius ne tik iš Chicago, bet ir prof. Jurskį su ponija iš Philadelphia, tautininkų atstovus Raibį ir Banaitį iš Californijos bei "Lapkričio 13" demonstracijos į Jungtines Tautas organizatorius Antaną Mažeką su ponija ir dr. Algirdą Budreckį iš New Yorko.

Trumpą meninę programą atliko neolituanių kvartetas ir Antorojo Kaimo kolektyvas.

Po programos prie vaišių stalų užsimezgė gyvos kalbos, atgimė prisegusios pažintys, atsirado naujos.

mokestį. Darbdaviai iš tų pajamų mokesčio nemoka.

Nuo 1966 m. sausio 1 d. pagal naująjį įstatymą pakyla ir Social Security mokestis. Tarnautojas ir darbdavys moka po 4,2% nuo 6.600 dol. metinio uždarbio. Savarankiškai dirbantieji moka po 6,15%.

Tie mokesčiai palaipsniui keičiami, kol pasieks 5,4% resp. 7,55% 1973 metais.

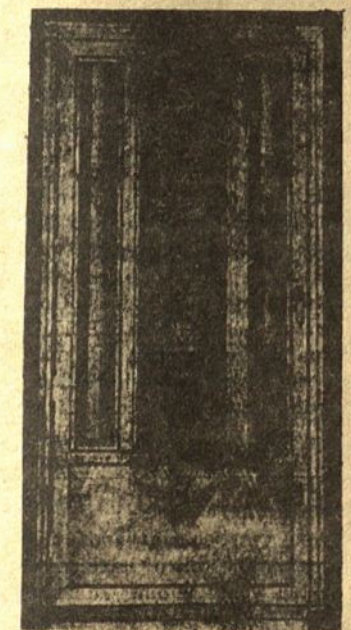
Tai reiškia, kad maksimumas -- 174 dol. Social Security mokesčio pakils iki 277,20 dol. sekantiems metais, 290,40 dol. -- 1967 m., 323,40 dol. -- 1969 m. ir 356,40 dol. -- 1973 m.

Mutual Federal banko prezidentas J. Kazanauskas remia tautinę veiklą. ALT S-gos Chicago skyriaus suruošame baliuje įteikia skyriaus pirm. S. Orentui čekį. Nuotraukoje iš kairės: pulk. A. Reklaitis, V. Orentienė, J. Kazanauskas, K. Pocius ir S. Orentas.

V. Račkausko nuotrauka

KOSTAS BUTKUS LO - KOST CO.
NAMŲ PAGERINIMO BENDROVĖ
3407 W. 71st Street
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: PR 8-2781 rytais ir vakarais
LU 5-6291 bet kurio laiku.

DURYS

Kostas Butkus sukonstruotas ir užpatentuotas tvoros, langai, stogelėliai, vonioms durys, krautuvių sumoderninimas ir kiti modernūs namų pagerinimai. Geriausio metalo dirbėjas pasirinkimas. Ruošiamieji kė nori pagerinti kėlinius ir mus ir suteiksim informaciją nemokamai, o jūs sutausite pinigų ir gausite geresnes medžiagas ir darbą.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JIB vartojo 16 savaičių, pusę metų, vienus metus. Paveikslai parodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, atgauna natūralią plaukų spalvą MOTERIMS IR VYRAMS, 100 proc. garantuoti.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS NEI ŽILAS JIB, 8 Oz. 16 savaičių vartojimui \$ 5,50, jei COD, dar 50 c.

JIB LABORATORIJA,

1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650

Jūrų skautai buriuoja ežere.

JŪRŲ SKAUTAI STOVYKLAVO

Liepos mėn. 6 d. Clevelando "Klaipėdos" vietininkijos jaun. jūrų skautai, jų tėvai ir vadovai turėjo išvyką prie Pymatuning ežero. Ten jūrų skautai turėjo progos paburiuoti bei pasižinti motorine valtimi, o tėvai ir vadovai aptarė būsimo stovyklos reikalus ir gražiai praleido gamtoje popietę.

Liepos mėn. 24-31 dienomis "Klaipėdos" viet. jūrų skautai stovyklavo prie Pymatuning ežero "Šventosios Uosto" vardo stovykloje.

Stovyklai vadovavo j. sktn. Pr.

Petrailis, o jam padėjo j. ps. Algis Andrašius. Stovykloje pastoviai stovyklavo 10 bėbrų ir du vadovai. Savaitgaliais buvo ir daugiau brolių.

Stovyklautojus gausiai ir skaniai maitino mamytės: E. Stempužienė, A. Kazėnienė ir U. Gaižutienė.

Stovykla buvo charakteringai jūreiviškais motyvais įrūšta, nes tik pasižūrėjus iš tolo galėjai pasakyti, jog čia stovyklauja jūrų skautai. Be to, stovyklautojai turėjo du burlaivius bei irklinę valtį, todėl visi per dienas

Jūrų skautų stovyklą aplankė clevelandietės skautės, kurios gretimai tuo metu stovyklavo.

arba buriavo, arba irklavo, tuo išgydami daug praktiškų žinių. Stovyklos metu 4 bėbrai: Bronius Kazėnas, Ed. Kripavičius, Kęstutis Petrailis, Šarūnas Stempužis, davė jaun. jūrų skautų išodį. Stovyklautojai patyrė daug nuo širdaus bendradarbiavimo iš greita stovyklavusių L.S.S. Clevelando "Neringos" skaučių tunto vadovų ir skaučių. Jos aplankė mūsų stovyklą, o mus pakvietė pavakariams ir laužui. Sesėms nuoširdus broliškas ačiū!

Bendradarbiavome su Pittsburgho amerikiečių jūrų skautais, kurie mums padovanojo visą N klasės burių komplektą, nes mūsų senosios burės jau buvo blogame stovyje. Jie visai savaitei paliko mums savo burlaivį. Su jais turėjome paskutinį bendrą vėliavos nuleidimą kurio metu jiems įteikėme Lietuvių Jūrų Skautijos vimpilą, kaip mūsų padėkos ir draugiškumo ženklą.

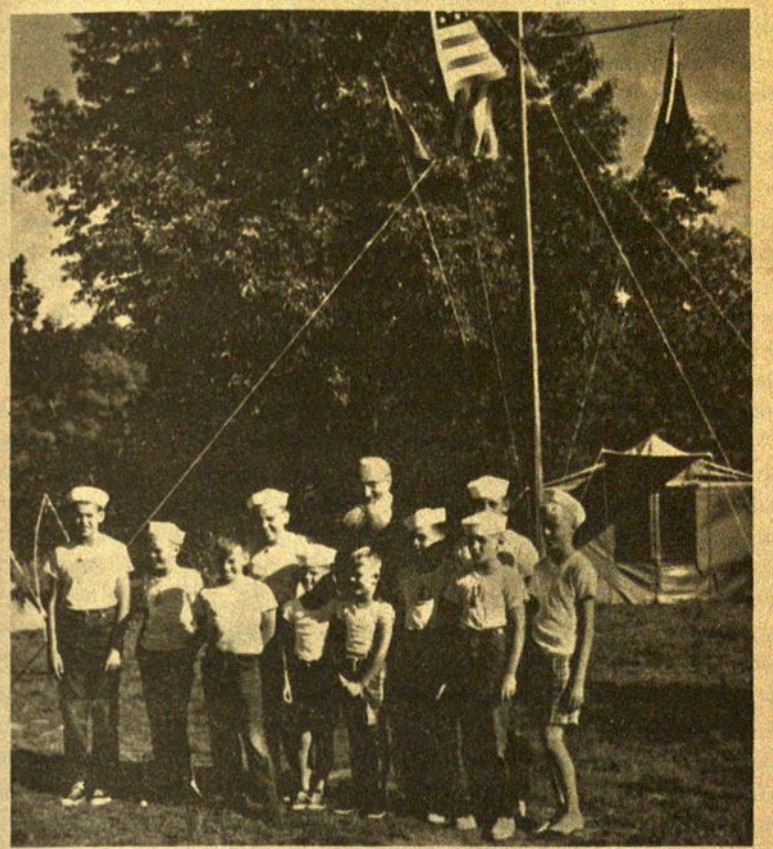
Stovyklaujant, sktn. V. Jokūbaičio lydimas mūsų stovyklą aplankė 5-to Districto komisijonierius Mr. Charles Spelic, kurį R. Dumbrys pavežėjo po ežerą su mūsų burlaiviu.

Už lauktuves stovyklautojams širdingas ačiū: Bružienė, sktn. J. Budrienė, A. Kazėnienė, U. Gaižutienė, Petrailienė, A. Raulinaitienė, J. Kaklauskui, o Vyt. Čiurlioniui už priekabą stovyklos

inventoriui pervežti.

Tikimės, kad stovykla duos gerų rezultatų.

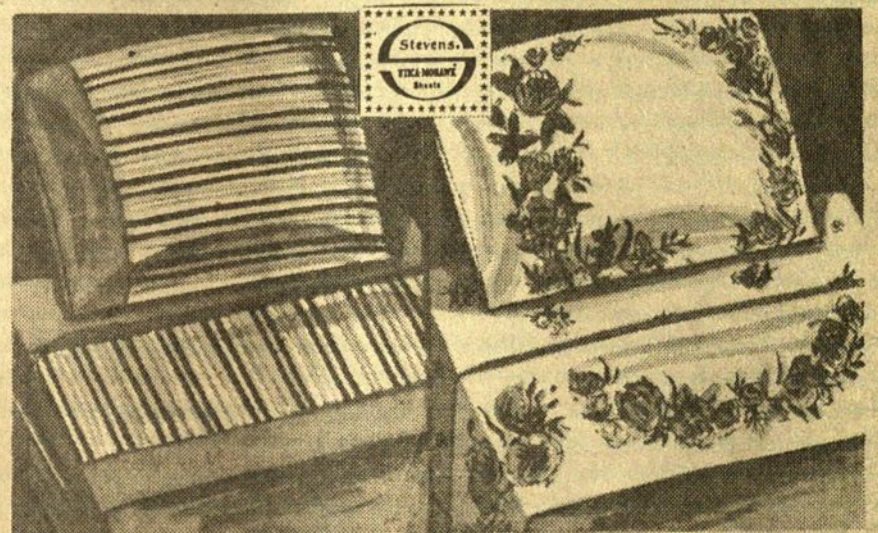
"Klaipėdos" Vietininkijos vadovai širdingai dėkoja "Šventosios Uosto" stovyklos vadovams, šeimininkėms ir visiems, prisidėjusiems prie jos pravedimo. (js)

Clevelando jūrų skautų stovyklą aplankė Tėvas Sabaliauskas.

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY COMPANY STORES!

MAY'S BASEMENTS

Mohawk medvilnės muslino paklodės ryškiai dryžuotos, lygių spalvų ar gėlėtos

Ryškių spalvų dvigubi dryžai, su 5" spalvotomis siūlėmis. Pritaikytų spalvų išsiemiantys uždangalai matracams. Ružavos, mėlynos, alyvinės ir auksinės spalvos.

Vidurvasario gėlėmis jaustos, pritaikamų stilių. Pasirinkimas mėlynų, auksinių ar ružavų ir kt. lygių spalvų. Perkant dabar su taupote ant kainos!

72x108" lygios paklodės ar pritaikomos dvig. lovoms.

2.49 viena

81x108" lygios ar pritaikomos pilnam dydžiui 2.79 viena
42x36" užvalkalai, lygios ar margos 79 c vienas

RUGPIUČIO BALTASIS IŠPARDAVIMAS

Du Pont Dacron 88" matracams padėklai

3.99

Tvirtos medžiagos skalbiami ir džiovinami mašinomis nes pripildyti garantuota Du Pont polyesterio medžiaga, nealergiški, apdengti balta medvilne.

Vienguboms lovoms Anchor Bond 4.99
Vienguboms lovoms pritaikomos 4.99
Didelės pritaikomos 5.99

Europietiskų pūkų pagalvės

Didelis 21x27" **6.99** viena
Jumbo dydžio 23x29" **7.99** viena

YPATINGO MINKŠTUMO, pripildytos 100% tamprų europietiskų pūkų.

VIDUT. MINKŠTUMO, 50% europietiskų pūkų, 50% plunksnų.

KIETOS, 10% europietiskų pūkų, 90% plunksnų.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... Šaukite CH 1-3070

BASEMENT DOMESTICS, ALL 5 STORES

Bostono skautų krepšinio komanda "Žalgiris" pasiruošusi finalinėm rungtynėm. Iš kairės: Linas Gineitis, Jonas Ambroza, Romas Baika, Vytautas Simanavičius, Vytautas Ivaška ir Alfonsas Baika.

Iš mergaičių stovyklos Putname,

B. Kerbelienės nuotrauka

VILTIES SPAUSTUVĖ
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Phone (216) 431-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius.
- Patarnauja organizacijoms, bendrovėms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose — reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Ona Karpienė, po ilgos ir sunkios ligos, mirė šeštadienį, rugpiučio 7 d., 12 val. 30 min. p. p.

Pašarvota Jakubs & Son laidotuvių namuose, 936 E. 185 gt. Palaidota rugpiučio 10 d. Knollwood kapinėse.

Velionės mirtimi Clevelando lietuvių visuomenė nustojo mielos ir veiklios patriotės lietuvaits. Apie jos darbus ir pasižventimą lietuviškai veiklai skaitytojai supažindinami atskiru straipsniu.

* LIET. KONSERVATORIŲ KLUBAS sutiko būti Clevelando tautybių atstovų posėdžio rengėju. Posėdis įvyks rugpiučio 17 d. (antradienį) 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose.

Jau kuris laikas kaip įvairių tautybių atstovai reguliariai renkasi glaudesnio bendradarbiavimo ir savo bendrojo svorio bei įtakos pagyvinimo reikalais tartis ir diskutuoti. Šiam sekmingam darbui vadovauja County Auditor Ralph J. Perk, kandidatas į Clevelando burmistrus.

Tautybių atstovų posėdžius iš eilės rengia paskirytųjų grupės savuose namuose. Šį kartą eilė išpuolė lietuviams. Į šį posėdį kviečiami ne tik organizacijų atstovai, bet ir svečiai, besidomį tautybių bendradarbiavimo klausimais.

Vincentas A. Genutis, neseniai miręs ir palaidotas Clevelande, 1936-37 m. tarnavęs Clevelando policijoje.

IEŠKOMA PORA PASTATO PRIEŽIŪRAI

Vedusi pora, 45-60 m. amžiaus, be vaikų. Privalo susikalbėti angliškai. Geras pastatas Cleveland Hts. rajone, 3 kamb. su įrengimais, 150 dol. į mėnesį algos.

Tel. FA 1-5210 (87-88)

CLEVELANDE May Co. krautuvėje 1934 metais buvo surengta iš Lietuvos atvežtų rankdarbių paroda. Parodos vedėja buvo paskirta Ona Karpienė, kuri apsirengusi tautiniais rūbais žitrovams duoda paaiškinimus.

ONA KARPIENĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

proga, su savo vyru aplankiusi Lietuvą pirmą kartą, gavus ją pažinti, pamilo. Padarytos pažintys su daugeliu žymesnių asmenų vėliau buvo naudingos svečiams iš Lietuvos, nes jos namuose turėjo malonią pastogę ir dainininkai, ir artistai, ir politikai, kaip komp. Antanas Vanaigaitis, Juozas Babravičius, prof. Mykolas Biržiška, prezidentas Antanas Smetona.

Į Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukakties iškilmes, 1938

Ona Karpienė II Pasaulinio Karo metu Clevelando burmistro Lausche paskirta Clevelando srities civilinės apsaugos tarnybon to laikotarpio moterų tarnybos uniformoje.

metais, kada Lietuvoje rengta Olimpiada ir vyko daugybė amerikiečių lietuvių, Ona prisikalbino savo drauge, taip pat Amerikoje gimusių lietuvių, dainininkę Bronę Rasiulytę. Juodvi sugrįžo su dar didesniais įspūdžiais iš Lietuvos, Lietuvai padariusi didelę pažangą per antrą dešimtmetį.

Savo parsivežtais iš Lietuvos tautiniais rūbais ir medžiagomis padaugino skaičių lietuvių, turinčių tikrus lietuviško darbo papuošalus, kuriais galima buvo pasididžiuoti dalyvaujant parodose su kitomis tautinėmis grupėmis.

Savo keliones po Lietuvą Ona aprašė Dirvoje, ir senieji išeiviai, nematę laisvos Lietuvos, iš jos aprašymų gavo pažintį nepriklausomos Lietuvos įdomybes.

Jaunimo auklėjimas lietuviškoje dvasioje buvo dideliu rūpesčiu tėvams ir prieš 35 metus. Kam nors reikėjo tam darbui pasiaukoti. Dirvai paremiant, Ona su keleta veikėjų, vyrų ir moterų, įsteigė "Jaunosios Birutės" draugiją. Susirinko keliasdešimt berniukų ir mergaičių, kurie pradėti mokyti lietuvių kalbos, dainų ir tautinių šokių. Juozas Bendleris vadovavo lietuvių kalbos pamokoms, Birutė Žitrienė ir Adelaidė Miliauskaitė pianu ir dainavimo, Ona Karpienė -- vaidinimo ir tautinių šokių. Kadangi šokėjams reikėjo tautinių rūbų, Ona viena pasiuvo mergaitėms lietuviškus rūbus, padabindama parsivežtomis lietuviškomis juostomis. "Jaunoji Birutė" gyvavo iki Antro Pasaulinio karo pradžios.

Clevelando jaunimui susiartinus su kaimyninio Akrono jaunimo choru, per kelis metus mūsų jaunimas "drebino" Clevelando žemę.

II karo metu Ona Karpienė teko įsivilkti į moterų tarnybos karinę uniformą. Clevelando civilinės apsaugos padalinio vadovybės paskyrimu, ir kartu eiti Dirvos administratorės pareigas.

Lietuviams tremtiniams atsidūrus Vakarų Europoje, kartu su visais dirbo tremtiniams rūbų vajuose, ir nuo savęs siųsdama maisto siuntinius tiems, su kuriais buvo susipažinus Lietuvoje. Siuntiniams, kaip jos sąskaitų knygėlė rodo, ji praleido veik visą savo gautą valdišką atlyginimą, nors nei jos nei Karplaus giminių nei vienas nepabėgo ir siuntinių priėmimo eilėse nestovėjo.

Čiurlionio Ansamblio narius, atvykstančius į Clevelandą ir kitus tremtinius, visai svetimus, kas kelintą dieną važiuodavo į stotį parsivežti į savo namus.

Onos tėvai jau mirę, ir mirusi jos jaunesnė sesuo ir vyresnis brolis. Jaunesnis brolis, Antanas, gyvena Clevelande.

Onos Karpienės asmenyje Clevelando lietuvių kolonija neteko vienos iš veiklesniųjų lietuvių. Jos pasigęs ypač jaunimas, kurį ji mokė dailiai margučius marginti. Tebūna jai lengva šio krašto žemėlė.

* CLEVELANDO ORKESTRAS savo 48-tą sezoną pradeda rugsėjo 23 ir 25 dienomis. Sezonu metu jau numatyti šalia pagrind. dirigento George Szell, keletas svečių dirigentų ir visa eilė garsių solistų.

The May Co

MAYFAIR DISH PANTRY

VYRAI IR MOTERYS

Laisvos vietos pastoviam darbui. Visi bendrovės draudimai. Laisvi sekmadieniai. Kreiptis į Employment Office

Heights Store

Cedar & Warrensville Ctr. Rd.

Southgate Store

Libby & Warrensville Ctr. Rd.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

REIKALINGOS MOTERYS — DARBUI PRIE SIUVAMŲ MAŠINŲ

Pastovus darbas. Pagelaujamos prityrę akordioniniam darbui siuvėjos, nors bus priimamos ir kitos.

Garantuotas valandinis atlyginimas. Aukštas akordioninio darbo atlyginimas. Iki 45 m. amžiaus. Teirautis 8:30 val. iki 4 val. p. p. nuo pirmadienį iki penktadienį (prie Lorain Ave.).

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš tragiškų pergyvenimų Sibire jau išėjo lietuviškąja laida.

KAINA 3 DOL. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

ATSILANKĘ Į DIRVĄ

6907 Superior Ave.,

rasite ne tik naujausių ir seniau išleistų lietuviškų knygų, bet yra gausus pasirinkimas plokštelių, rankų darbo medžio drožinių, audinių ir gintaro išdirbinių.

Istaiga atdara kasdien iki 5:30 val. vak., šeštadieniais iki 2 val. p. p.

BOSTON

• Vinco Krėvės veikalu inscenizavimą rengia ALT S-gos Bostono skyrius rugsėjo mėn. 26 d. 3 val. p. p. Lietuvių Piliečių Klubo salės III-jo aukšto auditorijoje.

Įtraukas iš "Dangaus ir žemės Sūnūs", "Šarūno" ir "Raganiaus" išpildys Vyt. Valiuko vaidintojų trupė iš New Haveno.

Režisūra Vytauto Valiuko. Scenovaizdis dail. Alb. Elskaus. Muzika ir efektai Birutės Liogienės. Scenos technika Romo Vilko.

ALT S-gos Bostono Skyriaus Valdyba

NEW YORK

* LST KORPI NEO-LITHUANIA New Yorke metinė šventė įvyks šių metų lapkričio 6 d. (šeštadienį) 6 val. vak. Travelers Inn, patalpose prie La Guardia aerodromo. Smulkesni nurodymai bus pranešti vėliau.

CHICAGO

* SANTAROS - ŠVIESOS FEDERACIJOS suvažiavimas įvyks ta š.m. rugsėjo mėn. 8-12 d.d. Tabor Farmoje, Sodas, Michigan.

Visi Federacijos nariai planuoją suvažiavime dalyvauti turi tuojau užsiregistruoti Suvažiavimo Rengimo Komisijoje pra-

IEŠNUOMOJAMAS BUTAS

6 kamb. (atskiras namas kieme) 65 gt. prie Superior Ave.

1323 E. 65 gt.
AN-1-6286

(85-87)

ASFALTUOJAME KIEMO ĮVAŽIAVIMUS

ĮŠARDOME SENUS PASTOVI DANGA SUTVIRTINAMI ŠONAI
Tel. 431-9213 (86-93)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Investavimui

7 butų, mūrinis. Nuoma \$400 mėn. \$21.000.

2 dviejų š. namai ant 1 sklypo, arti St. Clair. \$13.000.

4 butai, kaina \$10,500.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

nešdami tikslią atvykimo datą. Ne Federacijos nariai norį apsilankyti suvažiavime prašomi atkreipti dėmesį į 1962 m. suvažiavimo priimtą nutarimą:

1. Suvažiavimas yra uždaras organizacijos įvykis.

2. Tačiau Federacijos bičiuliai labai nuoširdžiai yra kviečiami dalintis suvažiavimo nuotakomis ir tvarka.

3. Kad nepažeidus suvažiavimo pagrindinių tikslų ne Federacijos nariai norintieji jame dalyvauti prašomi kreiptis į Suvažiavimo Rengimo Komisiją ir gauti asmeninius kvietimus. Ne užsiregistravę Rengimo Komisijoje asmenys suvažiavime dalyvauti negalės.

Suvažiavimo Rengimo Komisijos adresas yra sekantis: dr. Zenonas Rekašius, c/o Tabor Farm, Sodas, Michigan. Visais suvažiavimo reikalais prašome į jį kreiptis.

NEW JERSEY

KONCERTAS -- LITERATŪROS POPIETĖ

Liepos 25 d. Highland Park, N.J. įvyko Julijos Rajauskaitės-Šušienės aukšto lygio piano koncertas jų jaukiose namuose.

Pirmoje dalyje pianistė išpildė Bacho preludą ir Chopino du etudus.

Viešnia rašytoja O. Balčūnienė-Audronė skaitė savo naujausios kūrybos, ypatingai sudominama klausytojus New Yorko atspalviais, Angliškai kalbantiems muzikė Čerienė-Mulks vertė į anglų kalbą.

Antroje dalyje pianistė Julija Rajauskaitė-Šušienė pasigėrėtinai atliko Scarlati sonatą, Lizto Užmirštą valsą ir Etiudą F Minor.

Pabaigai, programos vadovė dailininkė Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, labai nuotaikingai perdavė klausytojams kelis Leonardo Andriekaus eilėraščius iš Naktigonės, lygiai kaip pasigėrėtinai vadovavo visai popietės koncertinei - literatūrinei programai Po meninės dalies svečiai ilgai dalinosi koncerto įspūdžiais vaišingų Julijos ir Leono Šušių namuose.

K

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI NAUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

GINTARO vasarvietė, įsikūrusi ant pat Michigano ežero kranto, pradėjo vėl naują vasaravimo sezoną. Čia gali rasti malonų poilsį ažuolų pavėsyje ar saulės spinduliuose tiek šeimos, tiek pavieniai asmenys. Vasaravimui patalpas galima išsinuomoti su visais virtuvės įrengimais ir patiesiems maistą gamintis, arba valgyti vasarvietės valgykloje, kur sumani šeimininkė p. Ribokienė gamina lietuviškam skoniui pritaikintą maistą.

Dėl rezervacijų skambinti 616 — 469-3298, arba rašyti: GINTARAS RESORT, P. O. Box 74, Union Pier, Mich.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJAS VILTIES ŠIMTININKAS

Vilties Draugijos naujas šimtininkas inž. Jonas Gumbelevičius su žmona Janina.

ALTS-gos East St. Louis skyriaus vicepirmininkas inž. Jonas Gumbelevičius su žmona Janina, atsiliepdami į Sąjungos ir Vilties d-jos vėjų įsijungę draugijos narius kaip šimtininkai, East St. Louis apylinkės skyrius džiaugiasi, kad dar vienas iš negausaus skyriaus įsijungė talkon ir kartu nori atžymėti, jog vienas iš naujosios lietuvių ateivių bangos sėkmingai prisiskynė kelią JAV aviacijos ir erdvių pramonės srityje.

Jonas Gumbelevičius baigė Ukmergės valstybinę gimnaziją. Toliau karo techninė atvedė Vokietijon, kur studijavo Erlangeno universitete. Emigracijos banga nuvedė Belgijon į anglies kasyklas. Bet tas jo nepatenkino. Persikėlė į JAV. Nusėdo St. Louis mieste. Čia ėmė pelnyti pragyvenimą pramonėje, bet tai nebuvo jo tikslas. Istoj į Indiana Institute of Technology. Studijavo chemijos inžineriją ir sėkmingai baigė BS Ch.E laipsnį. Šiuo laikotarpiu žmona Janina rūpinosi ir sūnaus ir vyro lėšomis, kurios

buvo reikalingos pragyvenimui ir studijoms. Baigęs studijas grįžo į St. Louis ir pradėjo dirbti garsoje McDonnell Aircraft Corporation kaip Assistant Engineer Grade 2 ir dabar yra laboratorijos viršininko pavaduotojas -- vyr. inžinierius. McDonnell Aircraft Bendrovė ne tik gamina garsiuosius kovos lėktuvus, bet yra plačiai įsijungusi į erdvių tyrinėjimo programą, jos gamybos raketomis astronautai atliko pionieriškas keliones erdvėje.

Šalia naujųjų šimtininkų Gumbelevičių į vėjų maloniai atsiliepė dar šie Vilties d-jos nariai:

Juozas Miglinas, Clevelande, \$15.00
K. Krisčiukaitis, Dorchester, \$10.00
Aldona Švarcienė, Mascotah, \$10.00
K. Kraučinas, Chicago, \$2.00

Prie vėjų prisidėjusiems reiškiamė padėką.

ONAI KARPIENEI

mirus, Vilties draugijos steigėjui, ilgamečiam Dirvos redaktoriui ir bendradarbiui Kaziui S. Karpiui gilią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

ONAI KARPIENEI

mirus, mūsų ilgametį pirmininką ir veikėją KAZI S. KARPIŲ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

A. L. T. S-gos Clevelando Skyrius

DAINŲ ŠVENTEI ARTĖJANT

Pagal JAV LB Centro valdybos 1965 m. 1 - 15 raštą LB Chicago Apygardos valdybai yra pavesta vykdyti III-sios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės organizaciniai darbai. Dainų Šventė įvyks 1966 m. liepos mėn. 3 d., Chicagoje.

LB Chicago Apygardos valdyba, susitarus su JAV LB Centro valdyba, III-sios Dainų Šventės Organizacinio Komiteto pirmininku pakvietė žinomą visuomenininką dr. Steponą Biežį, narius: inž. J. Jurkūną, inž. K. Dočkų, agr. A. Šantarą, muz. J. Zdanių, J. Paštuką ir LB Kanados Krašto atstovą.

Apygardos valdybos iniciatyva, š.m. vasario mėn. buvo sušauktas reziduojančių Chicagoje muzikų ir chorų dirigentų pasitarimas, kuriame buvo išdiskutuotas ir priimtas III-sios Dainų Šventės repertuaras. Muzikų pasitarime buvo sudaryta repertuaro komisija, kurios pirmininku buvo išrinktas muz. J. Zdanius. Repertuaro komisija, bendradarbiaudama su Komiteto pirmininku dr. S. Biežiu, atspausdino ir išsiuntinėjo III-sios Dainų Šventės repertuarą visiems JAV ir Kanados lietuvių chorams.

Muzikas Budriūnas (Los Angeles, Calif.) baigia rašyti specialiai III-jai Dainų Šventei kanta-tą, kurią yra pasižadėjęs iki š.m. rugsėjo 1 d. užbaigti ir prisiųsti repertuaro komisijai.

Lituanistinių mokyklų moksleivių meno ansambliams ir chorams pareiškus norą dalyvauti III-je Dainų Šventėje, Repertuaro komisija iki š.m. rugsėjo mėn. paruoš ir atspausdins moksleivių chorams repertuarą.

Apygardos valdyba, susitarus su III-sios Dainų Šventės Komiteto pirmininku dr. S. Biežiu, Dainų Šventės programos atlikimui, išnuomavo Chicago International Amphitheatre vėsinamas patalpas.

Pagal paskutinį LB Chicago Apygardos valdybos ir JAV LB Centro valdybos susitarimą į Dainų Šventės organizacinį komitetą nutarta papildomai pakviesti Chicago chorų ir LB Apylinkių valdybų atstovus. Komiteto pirmininkas dr. Biežis, prieš kviesdamas Chicago chorų ir LB Apylinkių valdybų atstovus į komitetą, studijuoja komiteto apimtį ir etatus. Pilnas Dainų Šventės organizacinis komitetas bus su-

darytas artimiausiu laiku, kuris atliks techniškus organizacinius Dainų Šventės darbus.

III-sios Dainų Šventės pirmieji organizaciniai darbai jau atlikti, laukiama, kad visi JAV ir Kanados lietuvių chorai, gavę Dainų Šventės repertuarą, pradės ruoštis dalyvauti III-je Dainų Šventėje.

Čiurlionio ansamblis dalyvaus Kanados Lietuvių Dienoj

Čiurlionio ansamblis šiais metais atšventė savo veiklos 25 m. sukaktį.

Visa eilė Amerikos lietuvių kolonijų pagerbė Čiurlioniečius jų 25 metų sukakties proga. Šiais metais Kanadoje St. Catharines lietuvių ruošia pagerbimą vyksiant XI-tajai Kanados lietuvių dienai.

Kanados lietuvių dieną ruošiant, rengėjų mintis buvo atsiųsti žymų Čiurlionio ansamblį, kuris su savo dainomis ir kanklių muzika atgaivins slegiamą nuotaiką, kur tremties lietuvių šiais metais skaudžia pergyvena Sov. Rusijos žiaurią 25 metų Lietuvos okupaciją.

Šiais metais jau eilė lietuvių gyvena laisvame pasaulyje, suruošė viešas demonstracijas. Rugsėjo 4-6 dienomis suruoštoji XI-toji Kanados lietuvių diena įvyks protesto ir demonstracijos ženkle. Bus pasiūstos rezoliucijos vyriausybės premjerams, reikalaujant Lietuvai laisvės. Ruoškimės iš anksto į šį didįjį sąskrydį ir paremkime Lietuvos laisvės kovą.

Šiais metais gautas pelnas ruošiant KLD bus skiriamas KLB Krašto Tarybos veiklai paremti.

St. Catharines būdama viena iš mažųjų b-nės apylinkių, prašo didžiųjų apylinkių ir pavienių lietuvių paramos savo atsilankymu. St. Catharines lietuvių yra pasiruošę pagelbėti atvykstantiems svečiams į Kanados lietuvių dieną. Kas neturi nakvynės, kreipkitės į K. Stundžia, 2 a Wiley St., St. Catharines, Ont., Canada, telefonas 684-3035.

J.Š.

ONAI KARPIENEI

mirus, tautinės srovės darbuotojui

Kaziui S. Karpiui nuoširdžiai užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Valdyba

A + A

ONAI KARPIENEI

mirus, KAZIUI S. KARPIUI reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime

Lietuvių Bendruomenės
II-ji Apylinkė

ONAI KARPIENEI

mirus, Garbės Narį KAZI S. KARPIŲ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Čiurlionio Ansamblis

Mielą

KAZI KARPIŲ,

jo brangiai žmonai ONAI mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Alice ir Edmundas Maziai

ONAI KARPIENEI

mirus, mielam K. S. KARPIUI ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Bronė Pročkienė

ONAI KARPIENEI

mirus, KAZIUI S. KARPIUI ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Eugenija ir Kostas
Gasparaičiai

A + A

KAROLIUI JUREVIČIUI

mirus Lietuvoje, jo broliui JUOZUI Chicagoje reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime

O. ir A. Mikulskiai

NUOŠIRDI PADĖKA

priskauso kun. P. Dzegoraičiui už maldą ir visiems, kurie mano skausmo valandoje padėjo man ir atidavė mano mylimo vyro paskutinėje kelionėje pagarbą.

Tegul Aukščiausias Jums visiems atlygina.

Liūdinti žmona

Harriet L. Genutis
ir pusbrolis Aleksas Banys

ONAI KARPIENEI

mirus, KAZIUI S. KARPIUI ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

J. ir V. Stuogiai ir šeima

Mielam ponui

K. S. KARPIUI,

mirus jo brangiai žmonai, reiškiamė mūsų gilią užuojautą ir kartu liūdime

Knistautų šeima

ONAI KARPIENEI

mirus, KAZIUI S. KARPIUI reiškiamė gilią užuojautą

Petras ir Nijolė Maželiai

ONAI KARPIENEI

mirus, jos vyrą K. S. KARPIŲ ir gimines giliausiai užjaučia

Ona ir Edvardas Karnėnai